

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR
SANITARNY W GRUDZIĄDZU**

**OCENA STANU SANITARNEGO
I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ
POWIATU GRUDZIĄDZKIEGO
ZA ROK 2025**

MARZEC 2026

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
EPIDEMIOLOGIA	5
Ocena sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych i zakażeń	5
Choroby szczególnie niebezpieczne i wysoce zakaźne	5
Wykonawstwo szczepień ochronnych	6
Wybrane choroby zakaźne objęte programem obowiązkowych szczepień ochronnych	7
HIGIENA ŚRODOWISKA	16
Stan sanitarny wód i urządzeń do zaopatrzenia ludności w wodę	16
Stan sanitarny placówek ochrony zdrowia	20
Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	22
SEKCJA NADZORU NAD BEZIECZEŃSTWEM ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA	27
Stan sanitarny obiektów żywnościowo – żywieniowych	27
RASFF – system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i paszach	28
Ocena wdrażania systemów kontroli wewnętrznej w zakładach produkcji i obrotu żywnością	29
Jakość zdrowotna środków spożywczych produkowanych w zakładach na terenie powiatu	29
HIGIENA PRACY I NADZÓR NAD CHEMIKALIAM I	30
Środowisko pracy	30
Choroby zawodowe	36
Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami	36
HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY	37
Warunki sanitarno-higieniczne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych	37
ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	40
PROMOCJA ZDROWIA	45

WSTĘP

Poniższy raport stanowi ocenę stanu bezpieczeństwa sanitarnego na terenie powiatu grudziądzkiego za 2025 r. Opracowany dokument przybliży zakres wykonywanych na rzecz mieszkańców zadań, realizowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Opracowanie obejmuje ocenę warunków zdrowotnych wszystkich obszarów nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu. Nadzór sprawowany jest w szczególności nad warunkami:

- higieny środowiska;
- higieny pracy w zakładach pracy;
- higieny procesów nauczania i wychowania;
- higieny wypoczynku i rekreacji;
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku;
- higieniczno – sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Realizowane są również zadania w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. Poza podstawowym zadaniem, którym jest działalność nadzorowa, polegająca na kontroli spełniania wymagań obowiązujących przepisów w zakresie utrzymania pożądanego norm zdrowotnych, znaczącą rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa pełni Oddział Laboratoryjny wykonujący badania w szerokim zakresie. Zapewnienie wiarygodności wyników badań możliwe jest dzięki stale kształcącej się kadrze pracowników, nowoczesnej aparaturze a także wdrożeniu systemu zarządzania jakością, który został potwierdzony w 2004 r. certyfikatem akredytacji nr AB 561. Szczegółowy wykaz metod akredytowanych znajduje się na stronie internetowej stacji: [http:// www.gov.pl/web/psse-grudziadz](http://www.gov.pl/web/psse-grudziadz).

Powiatowa Stacja Sanitarno–Epidemiologiczna w Grudziądzu jest podmiotem leczniczym, finansowanym z budżetu państwa, powołanym do prowadzenia działalności kontrolno-nadzorowej i laboratoryjnej na terenie północno – wschodnim województwa kujawsko – pomorskiego. Swym zasięgiem obejmuje miasto na prawach powiatu Grudziądz oraz powiat ziemski, w skład którego wchodzi Miasto i Gmina Radzyń Chełmiński, Miasto i Gmina Łasin oraz gminy: Grudziądz, Rogóźno, Gruta, Świecie nad Osą.

Liczba ludności - stan na dzień 30.06.2025 r.			
Obszar	Ogółem	Dzieci do lat 2	Dzieci do lat 14
Miasto Grudziądz	87 241	1 033	11 335
Powiat ziemski	39 030	456	6 094
Razem miasto i powiat	12 6271	1 489	17 429

W 2025 roku na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu przeprowadzono ogółem 9352 kontrole, wystawiono 641 decyzji merytorycznych, 330 decyzje płatnicze oraz 96 tytułów wykonawczych. Łącznie wydano 550 postanowień. Pracownicy Inspekcji Sanitarnej nałożyli 74 mandaty karne na łączną kwotę 23 000 zł. Nałożono 1 karę pieniężną na kwotę 2 000 zł.

W ramach działań prowadzonych przez PSSE w Grudziądzu w 2025 r. przebadano 1 902 próbki. Przeprowadzono 3 959 badań, w ramach których wykonano 16 964 oznaczenia. Badania prowadzone były przez Oddział Laboratoryjny oraz pracowników komórek nadzoru.

EPIDEMIOLOGIA

OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ CHOROÓB ZAKAŻNYCH I ZAKAŻEŃ

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu w 2025 r. monitorował sytuację epidemiologiczną dotyczącą chorób zakaźnych na nadzorowanym terenie. Weryfikowano, analizowano i gromadzono informacje o wystąpieniu zakażeń i chorób zakaźnych, biologicznych czynników chorobotwórczych, zgonów, ognisk zatruc pokarmowych, w tym ognisk zakażeń związanych z opieką zdrowotną, a także zdarzeń mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego.

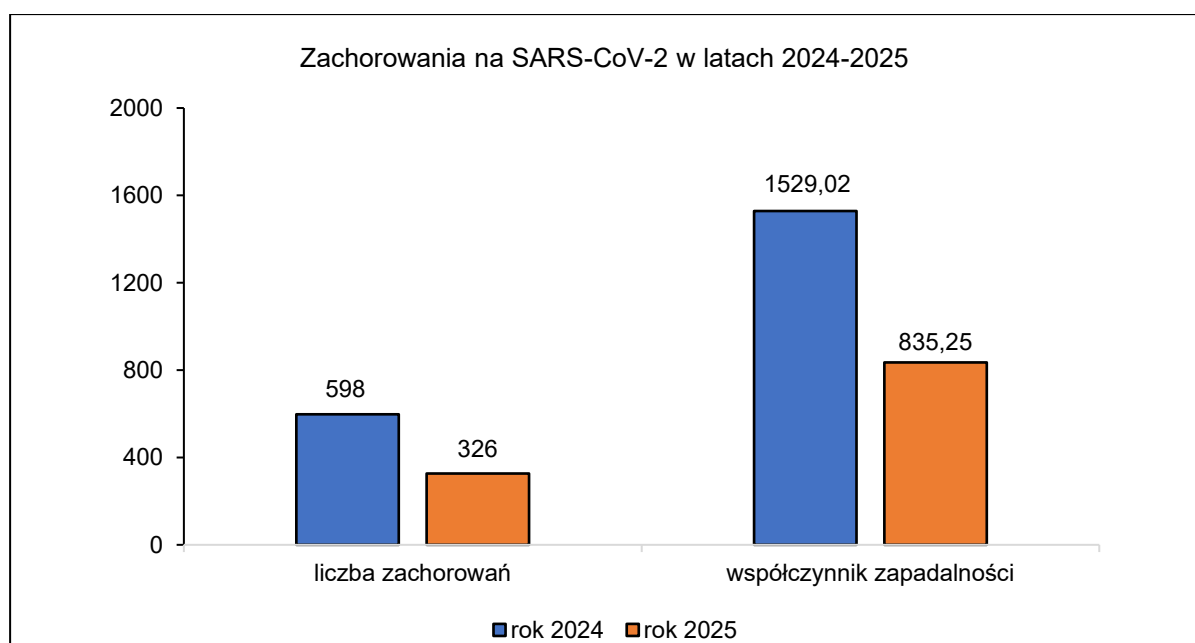
W roku sprawozdawczym do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Grudziądzu wpłynęły 2343 zgłoszenia jednostek chorobowych i 214 zgłoszeń czynników chorobotwórczych wymagających weryfikacji i wyjaśnień przed rejestracją. Przeprowadzono łącznie 2557 wywiadów epidemiologicznych dotyczących chorób zakaźnych i czynników chorobotwórczych.

Współczynnik zapadalności na choroby zakaźne to miara nowych zachorowań w danej populacji w określonym czasie, wyrażona w niniejszym opracowaniu na 100 tys. mieszkańców.

Choroby szczególnie niebezpieczne i wysoce zakaźne

Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)

W okresie sprawozdawczym zarejestrowano 326 przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2. Przypadków potwierdzonych testem odnotowano 322, natomiast możliwych 4. Współczynnik zapadalności na tę jednostkę chorobową wynosił 835,25 co stanowi znaczny spadek w porównaniu z rokiem ubiegłym, kiedy to liczba zachorowań wynosiła 598 przypadków – współczynnik zapadalności wynosił 1529,02

Wykonawstwo szczepień ochronnych

Szczepienia ochronne w ocenianym okresie były w większości wykonywane w odsetkach zapewniających odporność zbiorowiskową. W dalszym ciągu niekorzystnym i narastającym zjawiskiem są działania ruchów antyszczepionkowych, co skutkuje brakiem realizacji części obowiązkowych szczepień ochronnych. Oceny wykonawstwa obowiązkowych szczepień ochronnych w 2025 r. w powiecie grudziądzkim dokonano na podstawie sprawozdań ze szczepień ochronnych.

Rodzaj szczepionki	Średni odsetek zaszczepionych w 2024 r. (%)	Średni odsetek zaszczepionych w 2025 r. (%)	Wiek dzieci, w którym oceniono stan zaszczepienia
gruźlica	99,5	98,8	2 rok życia
wirusowe zapalenie wątroby typu B	99,5	98,8	
błonica/tężec/krztusiec	99,0	98,1	
zakażenia powodowane przez rotawirusy	96,0	95,0	
<i>Poliomyelitis</i>	99,0	98,1	
inwazyjne zakażenia <i>Haemophilus influenzae</i> typu b	99,0	98,1	
inwazyjne zakażenia <i>Streptococcus pneumoniae</i>	99,0	98,1	
odra/świnka/różyczka	87,3	89,4	6 rok życia
błonica/tężec/krztusiec/polio myelitis	92,5	91,5	
odra/świnka/różyczka	92,5	91,5	14 rok życia
błonica/tężec/krztusiec	95,3	93,9	
błonica/tężec	92,5	93,3	19 rok życia

W celu wyegzekwowania wykonania obowiązku szczepień ochronnych przez osoby uchylające się, w 2025 r. na terenie powiatu zintensyfikowano działania podejmowane przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej – wydano 21 upomnień oraz 21 tytułów wykonawczych. Ponadto wydano 8 postanowień w związku ze złożonymi zarzutami w sprawie postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie tytułów wykonawczych wystawionych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu.

W ramach ogólnopolskiej kontroli kart szczepień w 2025 r. w powiecie ziemskim przeanalizowano stan uodpornienia 5578 dzieci. Ogółem obowiązku realizacji szczepień ochronnych w powiecie ziemskim w 2025 r. nie wykonano u 32 dzieci, w 2024 r. u 31 dzieci.

Niepożądane odczyny poszczepienne

Odnutowano 4 przypadki NOP (w tym 2 dotyczące dzieci zamieszkujących poza powiatem grudziądzkim), tj. o 6 przypadków mniej niż w 2024 roku, gdzie odnotowano 10 przypadków. Niepożądane odczyny poszczepienne wystąpiły po szczepieniu przeciwko gruźlicy (1 przypadek), po jednoczasowym szczepieniu przeciwko inwazyjnemu zakażeniu

Streptococcus pneumoniae oraz odrze, śwince i różyczce (1 przypadek), po szczepieniu przeciwko odrze, śwince i różyczce (1 przypadek), po szczepieniu przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi oraz poliomyelitis (1 przypadek). Wszystkie niepożądane odczyny poszczepienne zostały sklasyfikowane jako łagodne.

Wybrane choroby zakaźne objęte programem obowiązkowych szczepień ochronnych **Światowe programy eradykacji i eliminacji chorób**

W ramach koordynowanego przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) programu eradykacji *poliomyelitis*, kontynuowano nadzór i cotygodniowy monitoring ostrych porażień wiotkich (OPW) u dzieci do lat 14. W 2025 r. odnotowano jeden przypadek dziecka hospitalizowanego z powodu ostrych porażień wiotkich. Badania diagnostyczne wykluczyły *poliomyelitis* - rozpoznano polineuropatię. W 2024 r. nie odnotowano żadnego przypadku zachorowania.

Nie zgłoszono przypadków podejrzenia zachorowań na **odrę i różyczkę**.

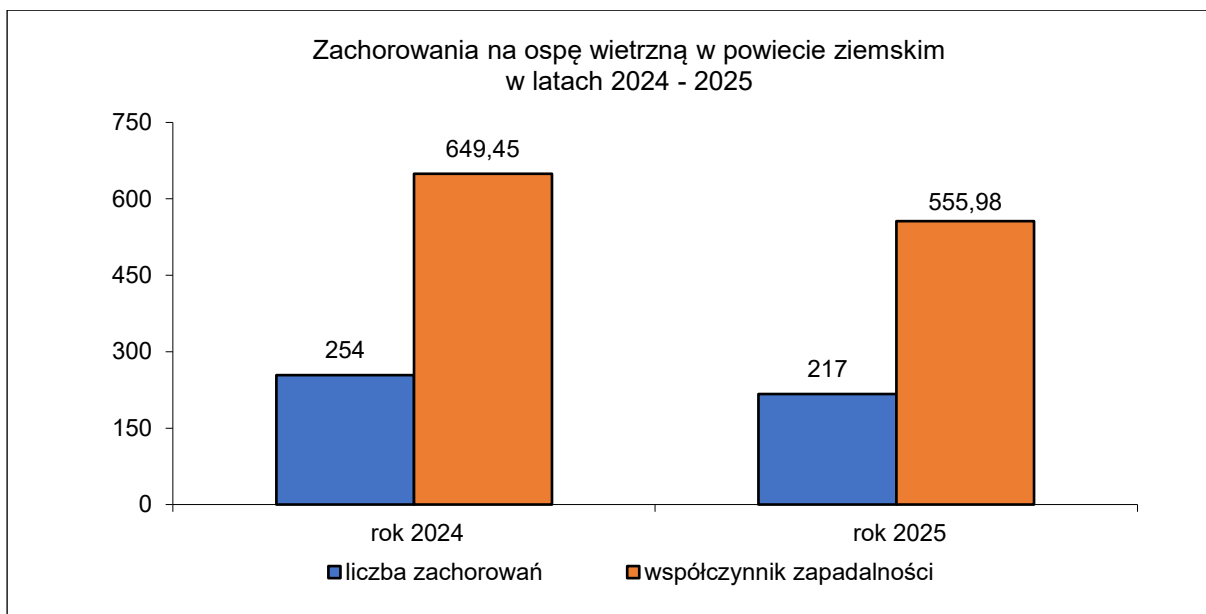
Zarejestrowano 1 przypadek nagminnego zapalenia przyusznic – **świnki**. Współczynnik zapadalności na tę jednostkę chorobową wynosił 2,56. Zachorowanie to dotyczyło chłopca w wieku 2 lat (zaszczepionego 1 dawką). Aktualnie w Polsce obowiązkowe szczepienia ochronne przeciwko śwince wykonywane jest w 13-14 miesiącu życia oraz w 6 roku życia.

W 2025 r. odnotowano spadek zachorowań, zarejestrowano 6 przypadków **krztuśca**. Współczynnik zapadalności na tę jednostkę chorobową wynosił 15,37. Według definicji 1 przypadek zaklasyfikowano jako zachorowanie możliwe, natomiast 5 przypadków jako potwierdzone. Wśród osób niezaszczepionych najliczniejszą grupę wiekową stanowiły osoby w przedziale wiekowym 20-54 lat. Dla porównania w poprzednim roku zarejestrowano 17 przypadków.

Wśród chorób zakaźnych objętych rutynowym nadzorem epidemiologicznym, do grupy z największą liczbą zachorowań należała **ospa wietrzna**. W 2025 r. zarejestrowano 217 przypadków, w 2024 r. zarejestrowano 254 zachorowania. Tak jak w latach ubiegłych zachorowania na ospę wietrzną dotyczyły różnych grup wiekowych, odnotowano:

- 6 zachorowań u osób do pierwszego roku życia,
- 76 zachorowań w przedziale wiekowym 1-4 lat,
- 92 zachorowania w przedziale wiekowym 5-9 lat,
- 29 zachorowań w przedziale wiekowym 10-14 lat,
- 2 zachorowania w przedziale wiekowym 15-19 lat,
- 2 zachorowania w przedziale wiekowym 20-24 lat,
- 6 zachorowań przedziale wiekowym 25-29 lat,
- 3 zachorowania w przedziale wiekowym 30-34 lat
- 1 zachorowanie w przedziale wiekowym 40-44 lat.

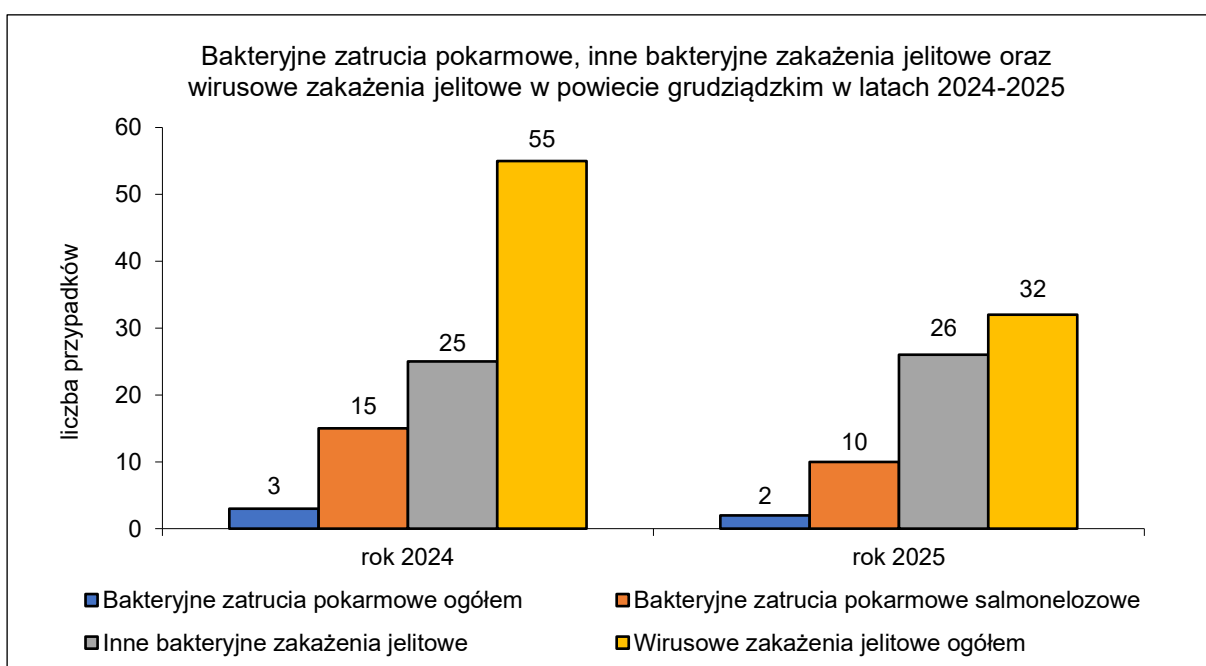
Spośród osób, które zachorowały żadna nie była zaszczepiona. Współczynnik zapadalności spadł z 649,45 do 555,98.

Zatrucia i zakażenia pokarmowe wywołane przez czynniki biologiczne

Zakażenia jelitowe oraz zatrucia pokarmowe to grupa chorób o zróżnicowanej etiologii. Okres inkubacji oraz wystąpienie dolegliwości żołądkowo-jelitowych rozwija się w stosunkowo krótkim czasie, co jest cechą charakterystyczną tych chorób. Zapadalność na te jednostki chorobowe ma związek ze stanem higienicznym przyrządzenia i spożywania potraw jak również przestrzegania zasad higieny osobistej. Najczęstszą przyczyną zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych jest spożycie pokarmu skażonego drobnoustrojami lub ich toksynami. Do zachorowania w przypadku zakażeń wirusowych może dojść również w wyniku kontaktu z osobą chorą lub zanieczyszczonymi powierzchniami.

Ogółem w grupie bakteryjne zatrucia pokarmowe, inne bakteryjne zakażenia jelitowe oraz wirusowe zakażenia jelitowe odnotowano spadek zachorowań w stosunku do roku ubiegłego. W 2025 r. łącznie odnotowano 70 zachorowań a w 2024 r. 98. Współczynnik zapadalności spadł z 250,57 do 179,34.

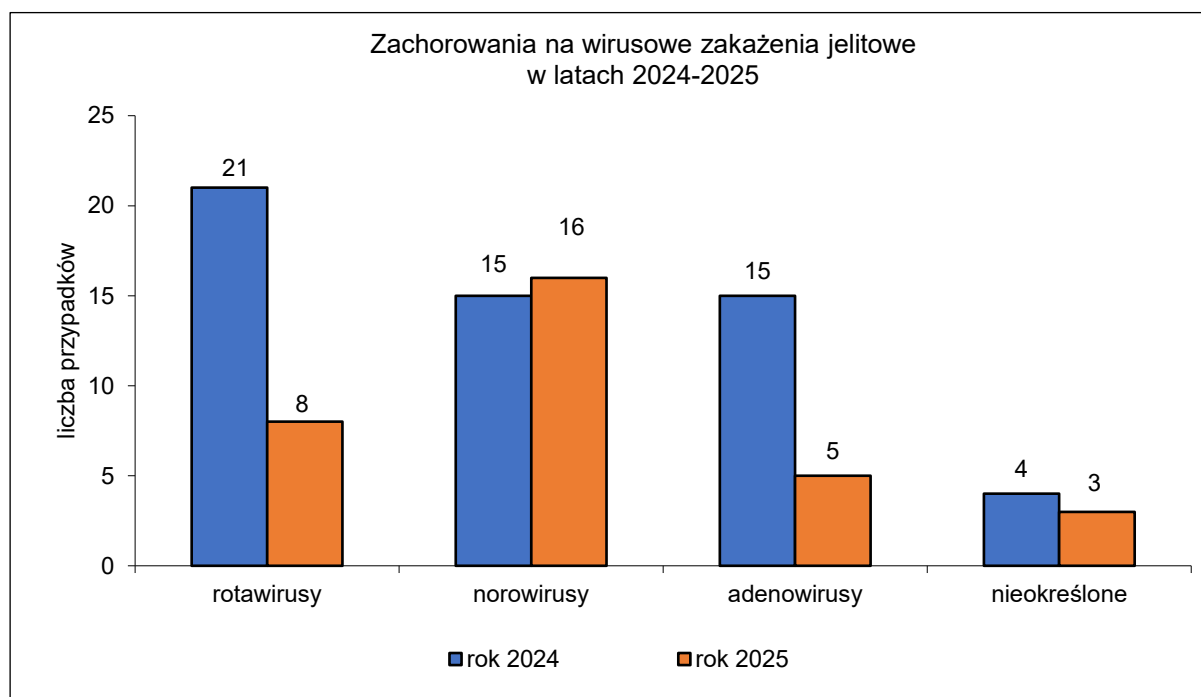
Wirusowe zakażenia jelitowe

Najliczniejszym czynnikiem chorobotwórczym (45%) w powyższej grupie były zakażenia jelitowe o etiologii wirusowej. Dominującym czynnikiem wywołującym wirusowe zakażenia jelitowe były **norowirusy**, które stanowił 50% zachorowań - 16 osób.

Innymi czynnikami chorobotwórczymi wywołującymi zakażenia jelitowe były:

- **rotawirusy** wywołały zakażenia jelitowe u 8 osób
- **adenowirusy** były przyczyną 5 zachorowań,
- wirusowe zakażenia jelitowe **nieokreślone** stwierdzono u 3 osób.

Z powodu wirusowych zakażeń jelitowych hospitalizacji wymagały 23 osoby.

Inne bakteryjne zakażenia jelitowe

Drugą liczną grupę stanowiły inne bakteryjne zakażenia jelitowe - łącznie zarejestrowano 26 przypadków (37% ogółu zachorowań w tej grupie), gdzie potwierdzonych zakażeń wywołanych przez ***Clostridioides difficile*** odnotowano 21. Badania diagnostyczne kału we wszystkich przypadkach wykazały obecność toksyny A i/lub B oraz antygeny GDH. Przeprowadzone wywiady epidemiologiczne wykazały, że zachorowania były wynikiem długotrwałej antybiotykoterapii, a także podeszłym wiekiem i złym stanem zdrowia pacjentów. W przypadku 5 osób w grupie inne bakteryjne zakażenia jelitowe nie określono czynnika chorobotwórczego.

Bakteryjne zatrucia pokarmowe salmonelozowe

W grupie bakteryjnych zatruc pokarmowych salmonelozowych najliczniejszym czynnikiem chorobotwórczym były odzwierzęce typy pałeczek z rodzaju *Salmonella Enteritidis*. Nośnikami sporadycznych zatruc pokarmowych o etiologii *Salmonella* najczęściej były potrawy z jaj lub z dodatkiem jaj, mleko lub potrawy mleczne, mięso, wędliny, potrawy mięsne. Łącznie zarejestrowano 10 zachorowań co stanowiło 83% ogółu zachorowań w grupie

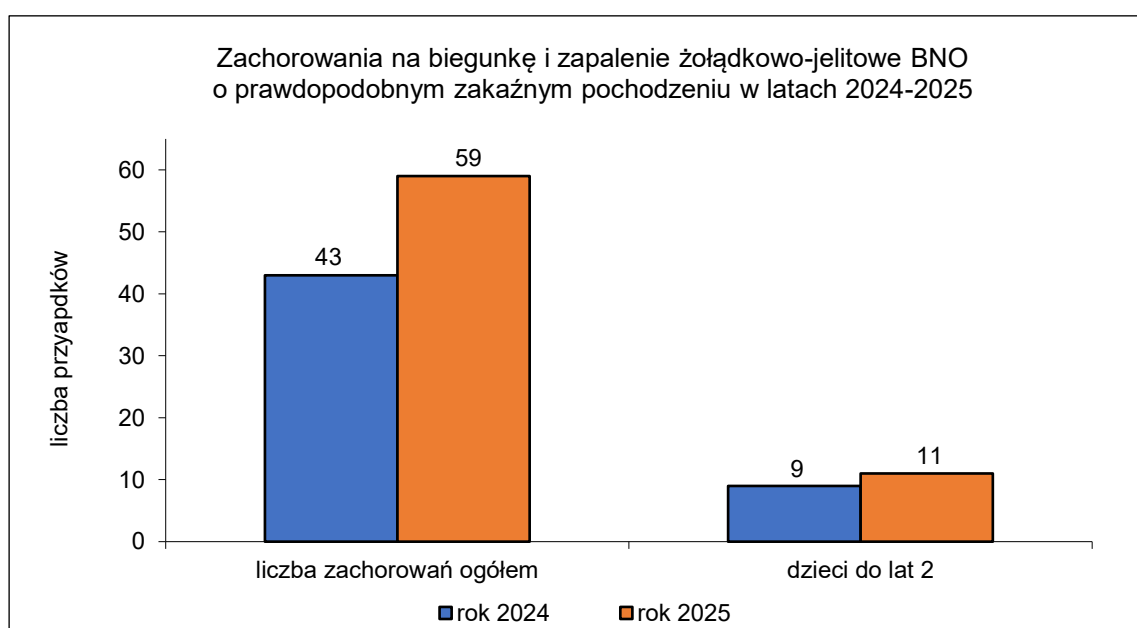
bakteryjnych zatruc pokarmowych. Hospitalizacji wymagało 7 osób z powodu objawów chorobowych, do których należały: wysoka gorączka, biegunka, wymioty.

Bakteryjne zatrucia pokarmowe ogółem

W tej grupie w analizowanym okresie odnotowano 2 zachorowania sklasyfikowane jako nie określone, 1 osoba wymagała hospitalizacji.

Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO – ogółem

W analizowanym okresie sprawozdawczym zarejestrowano 59 przypadków zachorowań na biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO ogółem. Jest to wzrost w porównaniu do 2024 r, w którym zarejestrowano 43 przypadki. Współczynnik zapadalności wzrósł z 109,9 do 151,1. Grupą wiekową, w której odnotowano największą ilość zachorowań były dzieci w wieku do 9 lat - 28 przypadków. Hospitalizowano łącznie 17 osób. Rejestracja w grupie dzieci do lat 2 dotyczyła 11 dzieci z czego 7 było hospitalizowanych.

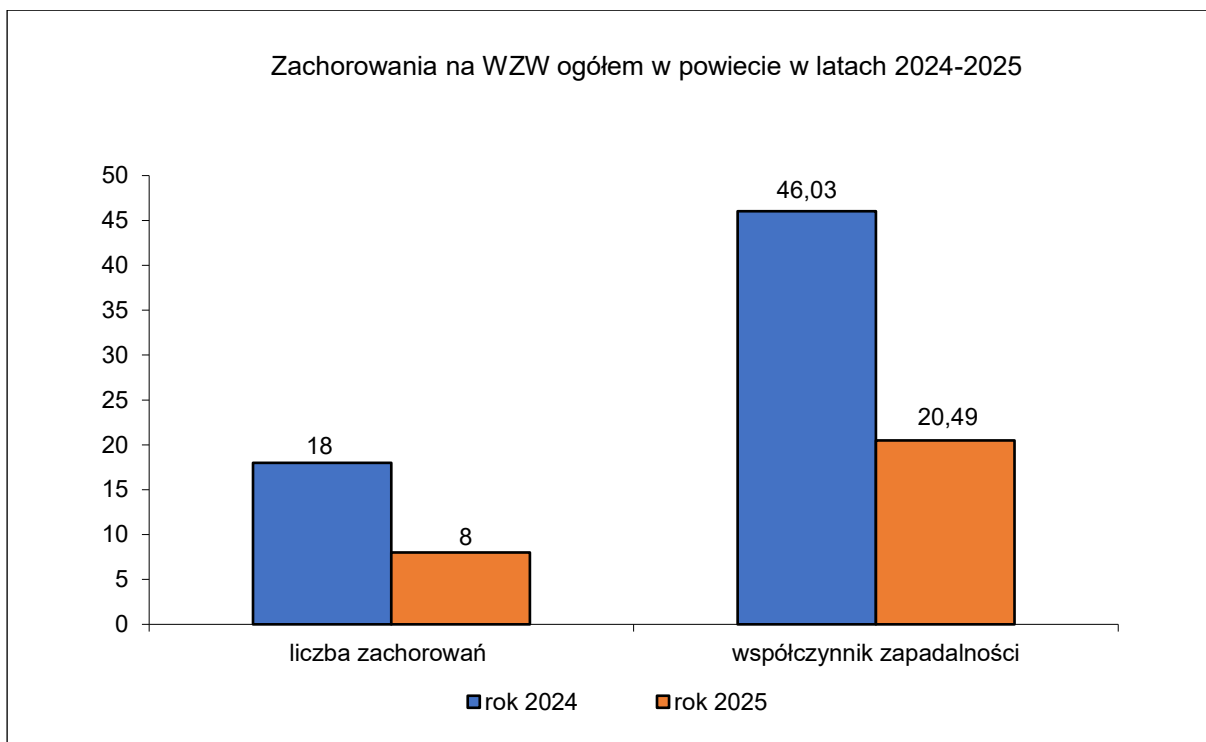

Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową

W 2025 r. zarejestrowano 2 ogniska zatruc pokarmowych, w których czynnikiem etiologicznym były norowirusy i Giardia lamblia. Narażonych na zachorowanie w obu ogniskach było łącznie 10 osób, zachorowało 6 osób, hospitalizowano 2 osoby. Nie odnotowano zgonów. Zachorowania szerzyły się drogą kontaktową.

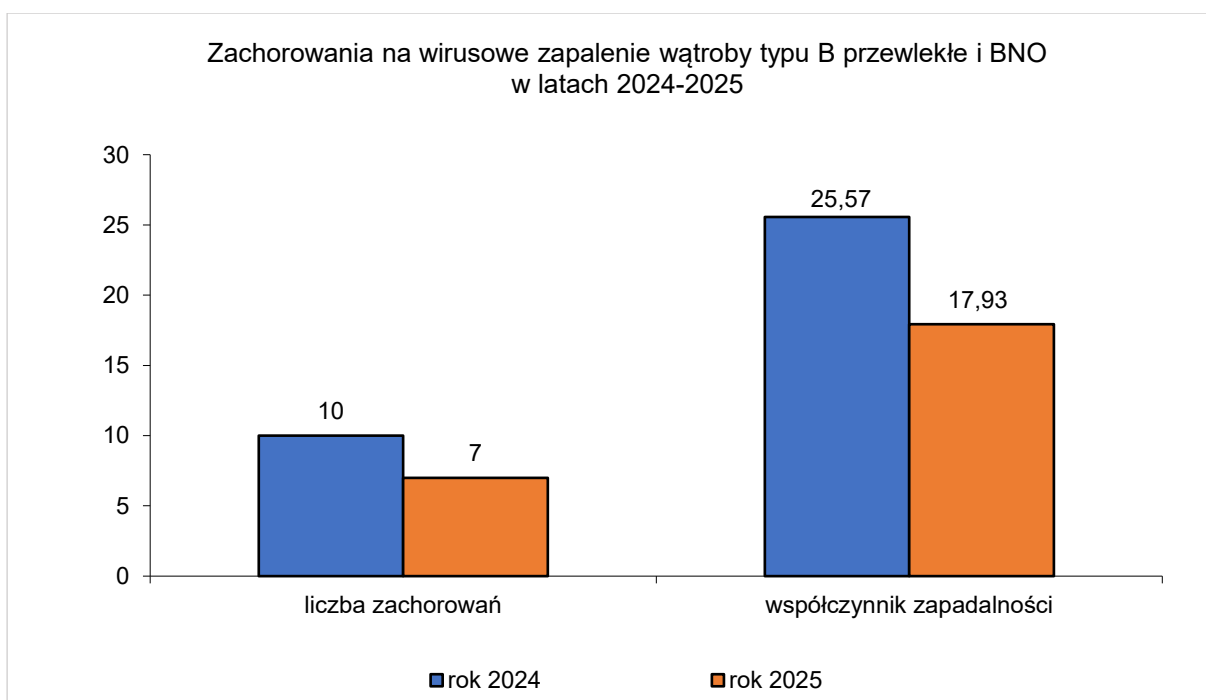
Choroby przenoszone przez naruszenie ciągłości tkanek

W okresie sprawozdawczym w tej grupie potwierdzono 8 zachorowań na WZW ogółem, w stosunku do 2024 r. odnotowano spadek o 10 przypadków. Współczynnik zapadalności spadł z 46,03 do 20,49. Nie wyodrębniono zachorowań o przebiegu ostrym oraz nie odnotowano zgonów osób zakażonych wirusem zapalenia wątroby typu B. i C.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B (HBV)

W 2025 r. zarejestrowano 7 zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B (w 2024 r. – 10 przypadków). W trakcie wywiadów epidemiologicznych z chorymi jako przyczynę zakażenia najczęściej wskazywane były zabiegi z przerwaniem ciągłości tkanki, medyczne badania inwazyjne w latach wcześniejszych a także zabiegi upiększające takie jak tatuaże wykonywane np. warunkach domowych. Osoby chore nie wymagały hospitalizacji, nie były szczepione profilaktycznie przeciwko WZW typu B.

Wirusowe zapalenie wątroby typu C (HCV)

W 2025 r. zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na w/w jednostkę chorobową, co wskazuje na znaczny spadek zachorowań w stosunku do roku ubiegłego, gdzie zarejestrowano 8 przypadków. Przypadek nie wymagał hospitalizacji. Na podstawie wywiadu z pacjentem ustalono, iż prawdopodobną przyczyną zakażenia wirusem zapalenia wątroby typu C były zabiegi kosmetyczne - tatuaże.

Zakażenia HIV i zachorowania na AIDS

W okresie sprawozdawczym tak samo jak w roku poprzednim nie zarejestrowano przypadków zespołu nabytego upośledzenia odporności – AIDS oraz nie zgłoszono zachorowania na nowo wykryte zakażenia HIV.

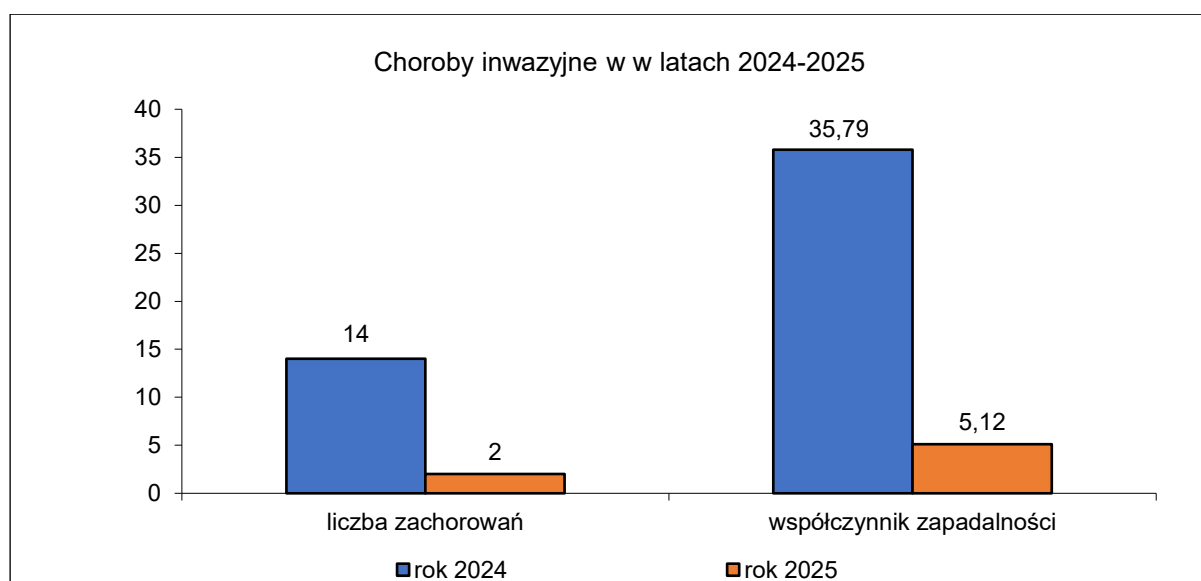
Choroby inwazyjne

Choroby inwazyjne są grupą zakażeń, których objawy chorobowe występują najczęściej pod postacią posocznicy, zapalenia opon mózgowych i/lub mózgu. Choroby te charakteryzują się gwałtownym przebiegiem i wymagają natychmiastowego leczenia. Czynnikiem etiologicznymi tych chorób są: **meningokoki**, **pneumokoki** oraz ***Haemophilus influenzae***. W 2024 r. w tej grupie zarejestrowano 14 przypadków zachorowań natomiast w obecnym okresie sprawozdawczym 2 przypadki. Spadek w tej grupie związany jest m.in. ze zmianą kryteriów rejestracji. Współczynnik zapadalności spadł z 35,79 do 5,12.

Na chorobę inwazyjną wywołaną przez **pneumokoki** (*Streptococcus pneumoniae*) w roku sprawozdawczym zachorowała 1 osoba – postać kliniczna posocznica, chory wymagał hospitalizacji. W 2024 r. w tej grupie odnotowano 13 zachorowań.

Zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na chorobę inwazyjną wywołaną przez **meningokoki** (*Neisseria meningitidis*), w 2024 r. nie zarejestrowano żadnego przypadku inwazyjnej choroby meningokokowej.

Nie zarejestrowano żadnego zachorowania na posocznice wywołaną przez ***Haemophilus influenzae***, podczas gdy w 2024 r. zarejestrowano 1 przypadek.

Neuroinfekcje

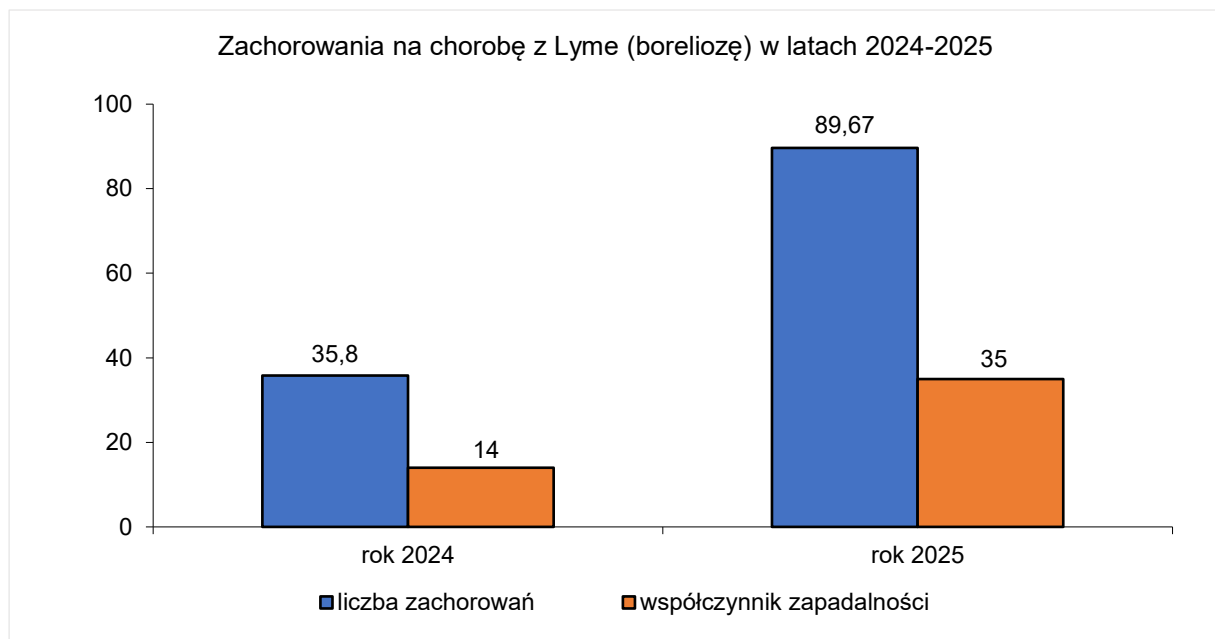
W 2025 r. wpłynęło 1 zgłoszenie zachorowania na zapalenie opon mózgowych inne określone i nieokreślone. Przypadek wymagał hospitalizacji z powodu ciężkich objawów chorobowych. W 2024 r. zgłoszono 2 przypadki zachorowania. Współczynnik zapadalności spadł z 5,11 do 2,56.

Choroby przenoszone przez kleszcze

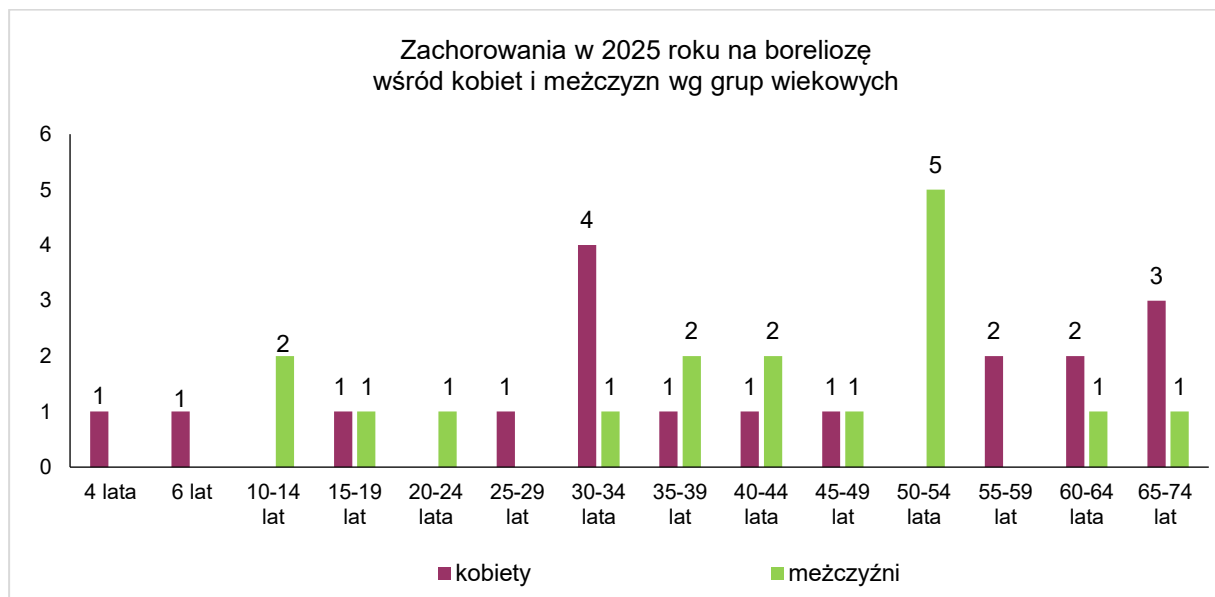
Na terenie powiatu grudziądzkiego nie odnotowano przypadków kleszczowego zapalenia mózgu.

Borelioza z Lyme

Zarejestrowano łącznie 35 przypadków. Jest to znaczący wzrost w porównaniu z 2024 r., gdzie było 14 zachorowań. Współczynnik zapadalności wzrósł z 35,80 do 89,67.

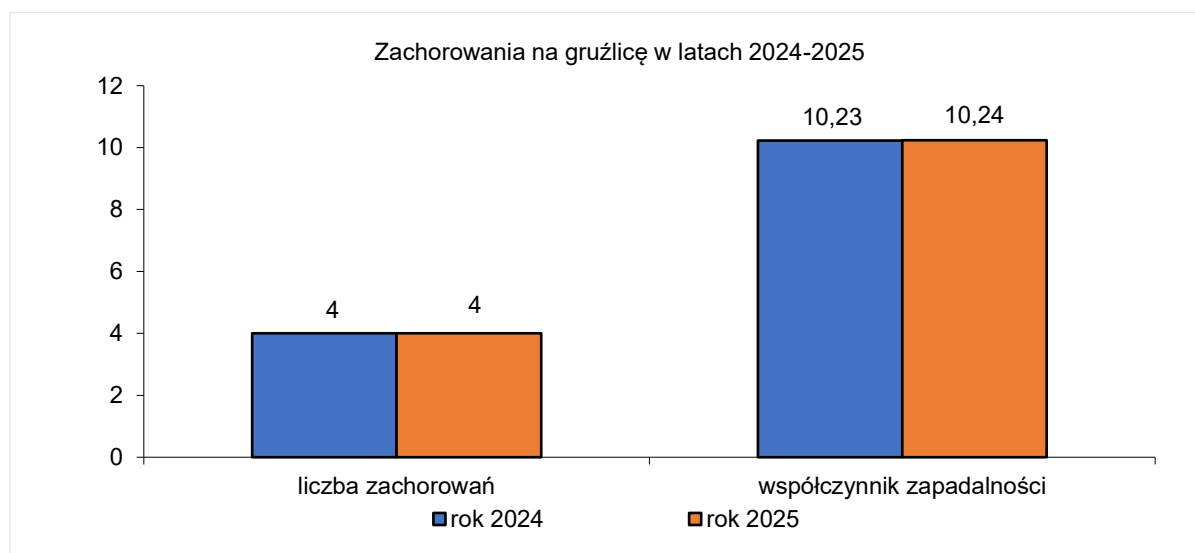
Zachorowania dotyczyły 17 mężczyzn oraz 18 kobiet co przedstawia poniższy wykres:

Przypadki zostały zarejestrowane zgodnie z definicją klasyfikacji choroby zakaźnej jako przypadki potwierdzone. Jeden przypadek neuroboreliozy zarejestrowany jako prawdopodobny (dziewczynka w wieku 6 lat wymagała hospitalizacji). U wszystkich pacjentów poza neuroboreliozą zachorowanie objawiało się wystąpieniem rumienia wędrującego. Nie ma dostępnej profilaktyki swoistej boreliozy w postaci szczepień. Jedynymi metodami zapobiegania boreliozie jest unikanie kontaktu z kleszczem, poprzez zastosowanie odpowiedniej odzieży podczas pobytu w lesie i innych miejscach bytowania kleszczy, używanie repelentów przeciw kleszczom oraz przeglądanie odzieży i ciała po powrocie z lasu. Przypadki boreliozy notowano przez cały rok, jednak szczyt zachorowań przypadał na miesiące letnie i wczesno jesienne.

Gruźlica

W bieżącym okresie sprawozdawczym zgłoszono 4 przypadki zachorowania na gruźlicę płuc. We wszystkich przypadkach była to gruźlica potwierdzona mikroskopowym badaniem płwociny z posiewem lub bez posiewu. Zachorowania zarejestrowano w rejestrze osób chorych i rozpoczęto monitorowanie procesu leczenia. Nadzorem epidemiologicznym objęto także osoby, które były w kontakcie z chorymi. W okresie sprawozdawczym nie odnotowano zgonów. W stosunku do 2024 r. zachorowania utrzymują się na podobnym poziomie - odnotowano po 4 przypadki w każdym roku.

Mikobakteriozy

Mikobakteriozy, czyli choroby wywołane przez prątki, tzw. nie gruźlicze. Czynniki etiologiczne powoduje, iż objawy chorobowe są bardzo podobne do symptomów występujących przy gruźlicy płuc. W okresie sprawozdawczym nie odnotowano zachorowania.

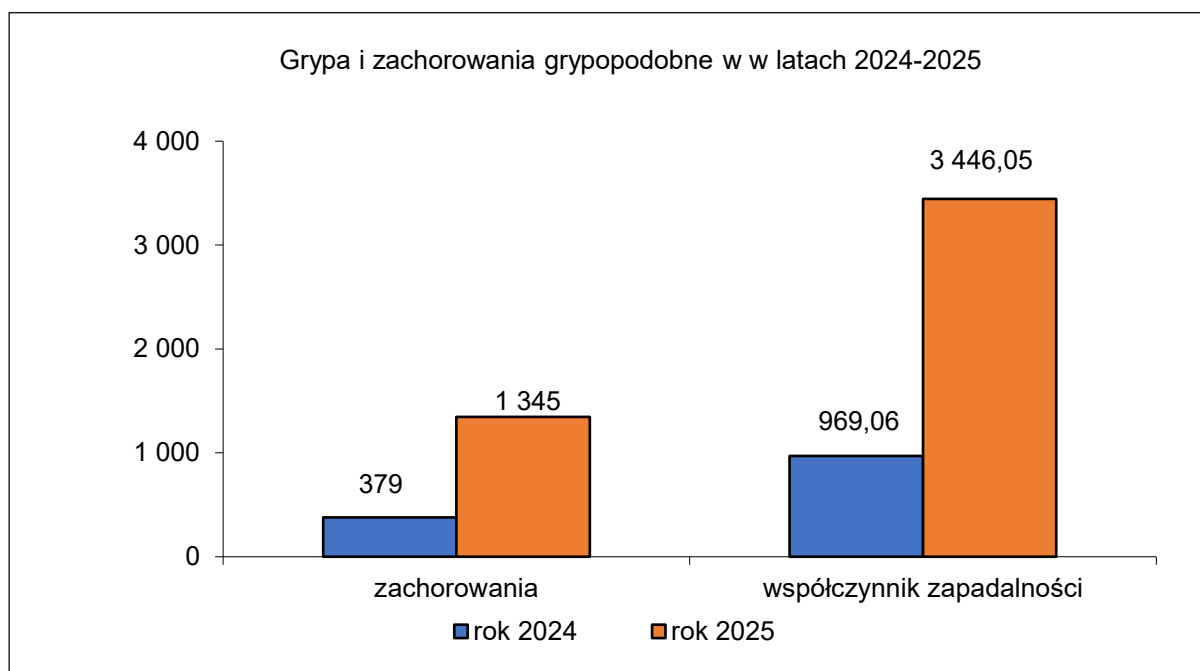
Choroby przenoszone drogą płciową

Nie zarejestrowano żadnego przypadku choroby przenoszonej drogą płciową. Dla porównania w 2024 r. zarejestrowano 1 przypadek kiły wczesnej.

Grypa i zachorowania grypopodobne

Odnotowano 1341 przypadków grypy rozpoznanej szybkim testem antygenowym oraz 4 przypadki grypy potwierdzone testem PCR. Łącznie 28 osób wymagało hospitalizacji.

Zachorowania wystąpiły we wszystkich grupach wiekowych, nie odnotowano zgonów z powodu grypy. W porównaniu do 2024 r. nastąpił ponad trzykrotny wzrost zachorowań. Współczynnik zapadalności wzrósł z 969,06 do 3446,05. Podobnie jak w latach ubiegłych kontynuowano i prowadzono nadzór nad grypą w ramach programu SENTINEL.

Zakażenia wirusem RSV

Odnotowano 136 przypadków zachorowania, w tym 42 dzieci do lat 2, 4 osoby wymagały hospitalizacji (w tym 3 dzieci do lat 2). W 2024 r. wykazano 77 przypadków. Współczynnik zapadalności wyniósł 92,23.

Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień

Zgłoszono łącznie 27 przypadków pokąsań, z czego 6 osób wymagało szczepień (3 dotyczyły pokąsania przez psy i 3 przez koty). W pozostałych przypadkach zwierzęta zostały poddane obserwacji. Po zakończeniu wystawiono świadectwo zakończenia obserwacji lekarsko-weterynaryjnej. W porównaniu z 2024 r. (37 przypadków) spadła liczba pokąsań oraz liczba osób, które podlegały obowiązkowym szczepieniom przeciwko wściekliznie. Zdarzenia pokąsań dotyczyły różnych grup wiekowych, najczęściej do pokąsań dochodziło podczas zabawy z psem czy kotem, także własnym.

Ogniska epidemiczne zakażeń szpitalnych

Na terenie powiatu ziemskiego nie zgłoszono ognisk epidemicznych zakażeń związanych z opieką zdrowotną.

Zgony z powodu chorób zakaźnych

W 2025 r. odnotowano 3 zgony z powodu chorób zakaźnych:

- 1 z powodu *Clostridioides difficile*,
- 2 z powodu Covid-19.

HIGIENA ŚRODOWISKA

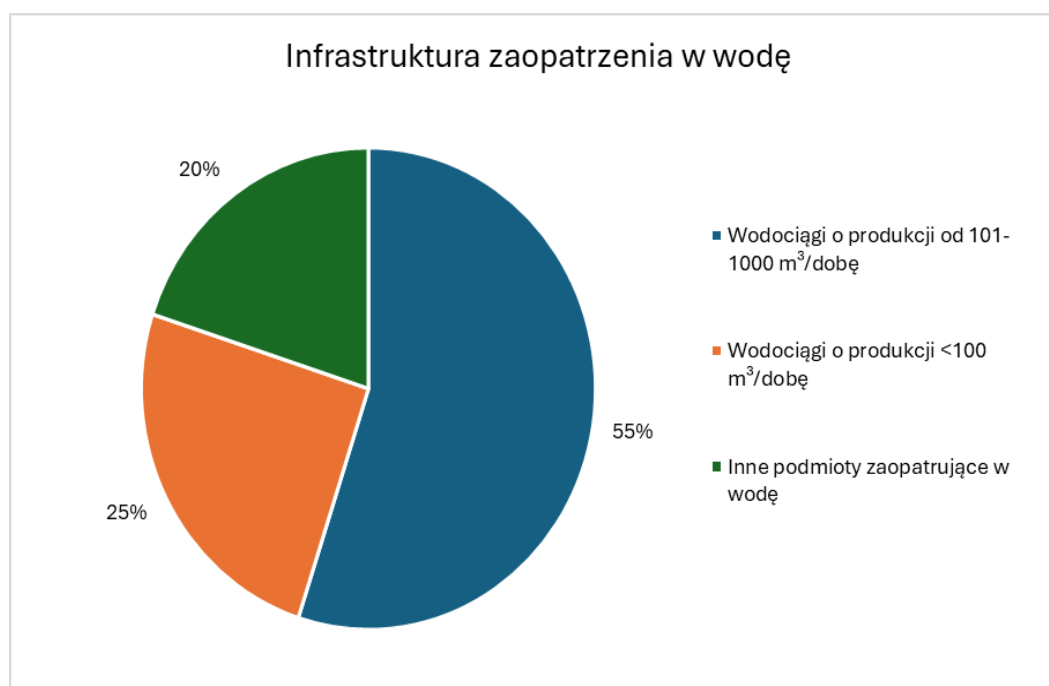
STAN SANITARNY WÓD I URZĄDZEŃ DO ZAOPATRZENIA LUDNOŚCI W WODĘ

Nadzorem organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2025 r. objęto 20 wodociągów, w tym 16 urządzeń to wodociągi publiczne, które służą zbiorowemu zaopatrzeniu w wodę, pozostałe 4 to wodociągi obsługiwane są przez inne podmioty lokalne zaopatrujące w wodę, z tego 1 dostarcza wodę do szpitala. Na nadzorowanym terenie woda ujmowana jest wyłącznie z ujęć podziemnych.

W roku sprawozdawczym pobrano łącznie 212 próbek wody w tym: 187 próbek wody do spożycia z 20 wodociągów, 4 próbki z 1 kąpieliska, 21 próbek ciepłej wody użytkowej.

Infrastruktura zaopatrzenia w wodę

Najwyższy odsetek urządzeń do zaopatrzenia ludności w wodę stanowią wodociągi o produkcji od 101-1000 m³/dobę (55 %). Spełniają one ważną rolę w zaopatrzeniu w wodę ludności mniejszych miast i miejscowości na terenach wiejskich. Wodociągi o produkcji ≤100 m³/dobę (25 % ogółu urządzeń) służą zaopatrzeniu w wodę ludności mniejszych miejscowości wiejskich. Inne podmioty zaopatrujące w wodę obsługują wodociągi lokalne, wodociąg zakładowy oraz wodociąg awaryjny szpitala i stanowią ok. 20 % ogółu urządzeń.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia

Wodę spełniającą wymogi sanitarne dostarczało 20 wodociągów działających w powiecie grudziądzkim, które łącznie zaopatrywały 36 465 mieszkańców (w tym 9 034 mieszkańców na terenie gminy Grudziądz korzystało z wody pochodzącej z wodociągu publicznego Grudziądz). Wodociąg lokalny Szpitala w Łasinie nie ma stałych odbiorców wody, jest wodociągiem awaryjnym dla podmiotu leczniczego. Część mieszkańców gminy Radzyń Chełmiński (1522 osoby) zaopatrywana jest w wodę z wodociągu publicznego Mgowo z powiatu wąbrzeskiego.

Liczbę mieszkańców powiatu grudziądzkiego korzystających z wody wodociągowej odpowiadającej wymaganiom (w tym warunkowo przydatna do spożycia) i nieodpowiadającej wymaganiom sanitarnym dla wody przeznaczonej do spożycia na koniec 2025 r. przedstawia poniższa tabela.

Obszar	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę z wodociągów publicznych i przez inne podmioty (w tysiącach)		Wodociąg	Jakość wody
	Odpowiada wymaganiom (w tym warunkowo)	Nie odpowiada wymaganiom		
Gmina Grudziądz	9,034	0,000	miejski Grudziądz	przydatna do spożycia
	0,249	0,000	Zakładowy SM Wielkie Lniska	<i>warunkowo przydatna do spożycia</i>
Gruta	6,683	0,000	publ. Boguszewo	przydatna do spożycia
			publ. Plemięta	przydatna do spożycia
			publ. Gruta	przydatna do spożycia
			lokalny RSP Gołębiewko	przydatna do spożycia
			publ. Mełno	przydatna do spożycia
Łasin	7,826	0,000	publ. Łasin	<i>warunkowo przydatna do spożycia</i>
			publ. Zawda	<i>warunkowo przydatna do spożycia</i>
Radzyń Chełmiński	4,393	0,000	publ. Mazanki	przydatna do spożycia
			publ. Rywałd	przydatna do spożycia
			publ. Radzyń Chełmiński	przydatna do spożycia
			końcówka wod. publ. Mgowo	przydatna do spożycia
Rogóżno	4,380	0,000	publ. Kłódka	przydatna do spożycia
			publ. Zarośle	przydatna do spożycia
			publ. Rogóżno	przydatna do spożycia
			publ. Szembruk	przydatna do spożycia
Świecie n/Osą	3,900	0,000	publ. Bursztynowo	przydatna do spożycia
			lokalny RSP Przełom Linowo	przydatna do spożycia
			publ. Partęczyny	przydatna do spożycia
			publ. Świecie n/Osą	przydatna do spożycia

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu w celu dokonania oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia w ramach kontroli urzędowej pobrał ogółem 62 próbki wody do badań laboratoryjnych. Administratorzy wodociągów w ramach kontroli wewnętrznej pobrali 125 próbek wody.

Większość wodociągów produkowała wodę dobrą, spełniającą wymagania sanitarne, ocenioną jako przydatną do spożycia. Jednakże w ciągu roku sprawozdawczego w pobranych próbkach stwierdzano przekroczenia parametrów fizykochemicznych:

- jonu amonowego,

- azotynów,
- barwy,
- żelaza,
- mętności,
- manganu,
- twardości.

Przekroczenia jakości wody pod względem fizykochemicznym stwierdzono w 9 wodociągach. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydał 3 decyzje na występujące przekroczenia dopuszczalnych wartości fizykochemicznych: manganu (wodociągi publiczne: Bursztynowo i Łasin) i jonu amonowego (wodociąg publiczny: Łasin).

W przypadku wodociągu publicznego Łasin termin doprowadzenia wody do odpowiedniej jakości pod względem stężenia manganu ustalony jest na 31.03.2026 r.

W trakcie całego roku woda dostarczana przez wodociąg publiczny Mełno charakteryzowała się zmienną jakością pod względem stężenia jonu amonowego i manganu. W grudniu 2025 r. zostało zakończone postępowanie administracyjne dot. jakości wody dostarczanej przez wodociąg publiczny Mełno.

W przypadku 1 wodociągu zakładowego SM Wielkie Lniska prowadzone są 2 postępowania administracyjne w sprawie stwierdzonych przekroczeń twardości ogólnej (z terminem wykonania obowiązków ustalonym na 31.12.2026 r.) oraz mętności, barwy, manganu i żelaza (z terminem wykonania obowiązków ustalonym na 30.06.2026 r.).

W pozostałych wodociągach przekroczenie parametrów fizykochemicznych było incydentalne. Po działaniach naprawczych wykonanych przez administratorów wodociągów jakość wody uległa poprawie.

Zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody

W omawianym okresie w 17 pobranych próbkach wody stwierdzono przekroczenia parametrów mikrobiologicznych wody:

- enterokoków,
- *Escherichia coli*,
- bakterii grupy coli,
- ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C po 72h.

Przekroczenia jakości wody pod względem parametrów mikrobiologicznych stwierdzono w 3 wodociągach publicznych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydał 3 decyzje z rygorem natychmiastowej wykonalności na występujące przekroczenia mikrobiologiczne: enterokoki i *Escherichia coli* (wodociąg publiczny Bursztynowo), enterokoki (wodociągi publiczne: Świecie n/Osą, Zawda). Ponadto prowadzone jest postępowanie administracyjne w sprawie przekroczenia ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C (wodociąg publiczny: Zawda).

Administratorzy wodociągów podjęli działania polegające na przeprowadzeniu dezynfekcji wody i płukaniu sieci wodociągowej, co doprowadziło do zapewnienia właściwej jakości wody. W przypadku wodociągu publicznego Zawda w dalszym ciągu trwają prace naprawcze polegające na dezynfekcji wody i płukaniu sieci wodociągowej. Termin wykonania obowiązków z decyzji został ustalony na 31.03.2026 r.

W celu poprawy jakości wody przeznaczonej do spożycia Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu wydał łącznie 20 decyzji, w tym 6 decyzji dotyczących

jakości wody do spożycia, 4 decyzje zmieniające, 4 decyzje umarzające postępowanie administracyjne, 2 atesty higieniczne oraz 4 decyzje płatnicze.

Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i urządzeń wodnych

W omawianym okresie sprawozdawczym przeprowadzono 20 kontroli stanu sanitarno-technicznego urządzeń wodnych. W ww. wodociągach prowadzono na bieżąco prace modernizacyjne mające na celu poprawę ciągłości dostaw wody do odbiorców.

W roku sprawozdawczym nie odnotowano realizacji inwestycji polegających na rozbudowie sieci wodociągowej. Zakończono modernizację Stacji Uzdatniania Wody w Bursztynowie. W budynku stacji uzdatniania wody wymieniono wszystkie instalacje i urządzenia technologiczne. Wykonano 1 nowy odwiert studni, drugą studnię zmodernizowano. Przeprowadzono też generalny remont budynku stacji.

Ponadto na terenie Stacji Uzdatniania Wody w Grucie dokonano instalacji nowych zbiorników wyrównawczych.

Jakość wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpieli

Na terenie powiatu grudziądzkiego w 2025 r. funkcjonowało jedno kąpielisko. W ramach kontroli urzędowej przed sezonem pobrano z kąpieliska 1 próbkę wody. Natomiast w ramach kontroli wewnętrznej pobrano 3 próbki wody w trakcie trwania sezonu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu wydał 4 bieżące oceny przydatności wody do kąpieli.

Po sezonie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu dokonał klasyfikacji kąpieliska, określając klasę jego wody jako doskonałą. Na terenie kąpieliska nie zgłaszano interwencji.

***Legionella sp.* w ciepłej wodzie użytkowej**

Kontynuowano badania określające skolonizowanie instalacji ciepłej wody pałeczkami *Legionella sp.* W ramach nadzoru sanitarnego badania ciepłej wody użytkowej przeprowadzono w szpitalu. Do badań pobrano 4 próbki wody.

Przekroczenie stężenia bakterii *Legionella sp.* stwierdzono w 3 próbkach wody ciepłej (skażenie średnie w 2 próbkach oraz wysokie w 1 próbce). W związku ze stwierdzonymi przekroczeniami Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu wydał 1 decyzję dotyczącą poprawy jakości wody ciepłej. Administrator obiektu przeprowadził działania naprawcze w wyniku, których doprowadzono ciepłą wodę użytkową do odpowiedniej jakości. Kolejne badania potwierdzające poprawę ciepłej wody użytkowej zaplanowane są na 2026 rok.

Dodatkowo zarządcy obiektów we własnym zakresie dokonywali badania tego parametru. Woda badana była w podmiotach leczniczych, środowiskowym domu samopomocy. Do badań oddano 16 próbek wody.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu prowadził działania edukacyjno-informacyjne w obiektach, w których istnieje niebezpieczeństwo zakażenia bakterią *Legionella sp.*

STAN SANITARNY PLACÓWEK OCHRONY ZDROWIA

W ewidencji podmiotów nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu w 2025 r. znajdowało się 17 podmiotów działalności leczniczej: 1 szpital, 1 zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy wyodrębniony ze struktur szpitala w Łasinie, 2 inne stacjonarne całodobowe świadczenia zdrowotne wyodrębnione ze struktur szpitala w Grudziądzu zlokalizowane na terenie powiatu grudziądzkiego, 10 przychodni, ośrodków zdrowia, 2 indywidualne praktyki lekarzy dentyków oraz 1 indywidualna specjalistyczna praktyka lekarska.

Przeprowadzono 33 kontrole w 15 obiektach. Wszystkie skontrolowane obiekty spełniały wymagania określone dla podmiotów leczniczych. Ogółem oceniono stan sanitarno-higieniczny w/w obiektów jako dobry.

W tabeli przedstawiono stan sanitarny pomieszczeń i urządzeń wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych przez podmioty wykonujące działalność leczniczą.

Wyszczególnienie	Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2025 r.	Liczba kontroli	
		Ogółem	Ze stwierdzonym złym stanem higieniczno – sanitarnym lub technicznym
Ogółem	17	33	-
Szpital	1	14	-
zakłady pielęgnacyjno-opiekuńczy	1	1	
Inne stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne	2	1	-
Przychodnie, ośr. Zdrowia, poradnie, ambulatoria	10	15	-
Inne ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	-	-	-
Indywidualne praktyki lekarskie w tym indywidualne praktyki lekarzy dentyków	2	1	-
Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie w tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków	1	1	-
Indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek	-	-	-
Grupowe praktyki pielęgniarek	-	-	-
Inne	-	-	-

Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne – szpitalne

Na terenie powiatu grudziądzkiego funkcjonuje Szpital SPZOZ w Łasinie, przeprowadzono 14 kontroli w zakresie oceny stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń i urządzeń podmiotu wykonującego działalność leczniczą, zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, obowiązkowych szczepień ochronnych. W trakcie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących stanu sanitarno-higienicznego ww. placówki. Administrator przeprowadził bieżące remonty malarskie.

Wyposażenie w sprzęt medyczny w tym jednorazowego użycia do obsługi chorych, zaopatrzenie w środki do utrzymania czystości, dezynfekcyjne, zaopatrzenie w materiały opatrunkowe i bieliznę szpitalną nie budziło zastrzeżeń. Postępowanie z bielizną czystą i brudną oraz z odpadami medycznymi odbywa się zgodnie z opracowanymi i stosowanymi procedurami. W placówce tej stosowano procedury w zakresie m.in. higienicznego mycia rąk, dezynfekcji, mycia i dezynfekcji powierzchni szpitalnych, postępowania po ekspozycji na krew i inny potencjalnie zakaźny materiał, postępowania z czystą i brudną bielizną szpitalną, postępowania z odpadami medycznymi (niebezpiecznymi), postępowania z odpadami komunalnymi, postępowania w przypadku zgonu chorego zmarłego na chorobę zakaźną, inne procedury zapewniające ochronę przed zakażeniem w zależności od specyfiki oddziału.

Administrator ww. szpitala w ramach kontroli wewnętrznej wykonał i przedstawił wyniki badań ciepłej wody w kierunku *Legionella sp.* Łącznie pobrano 15 próbek ciepłej wody. Odnotowano średnie skażenie bakterią *Legionella sp.*

W ramach kontroli urzędowej Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu przeprowadził badania ciepłej wody w kierunku *Legionella sp.* w 4 próbkach. Odnotowano średnie i wysokie skażenie bakterią *Legionella sp.* Administrator podjął działania naprawcze i doprowadził ciepłą wodę użytkową w zakresie *Legionella sp.* do odpowiedniej jakości. Na koniec roku sprawozdawczego woda odpowiadała wymaganiom rozporządzenia w zakresie bakterii *Legionella sp.*

Stan sanitarny i funkcjonalny w/w obiektu w 2025 r. oceniono jako dobry.

Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

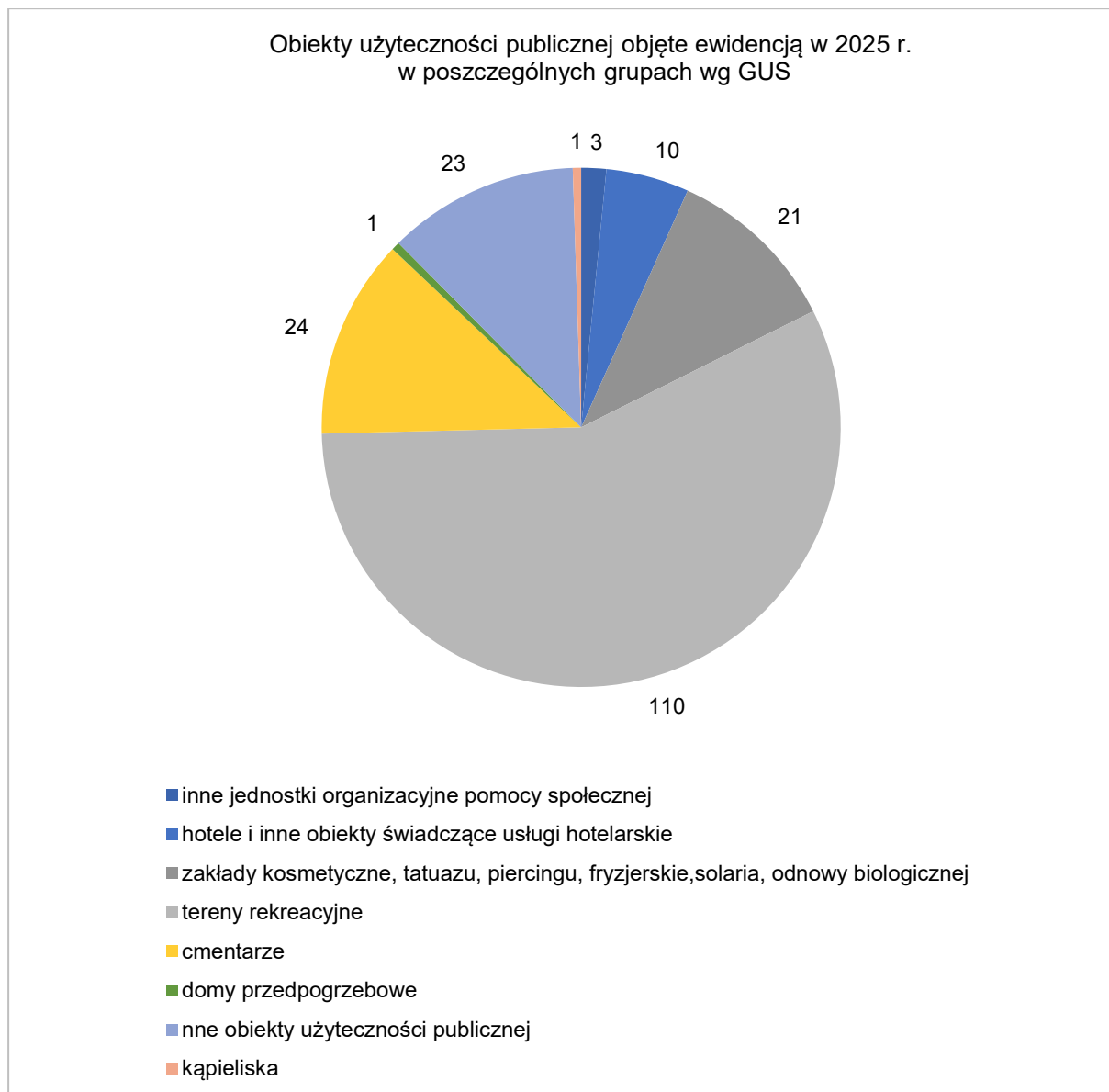
W grupie tej nadzorem sanitarnym objęte są przychodnie i ośrodki zdrowia, łącznie 10 obiektów. Przeprowadzono 15 kontroli oceny stanu higienicznego i zdrowotnego pomieszczeń i urządzeń podmiotu wykonującego działalność leczniczą, zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, obowiązkowych szczepień ochronnych. Podmioty lecznicze znajdujące się w omawianej grupie spełniały wymagania obowiązującego rozporządzenia. Stan sanitarny i techniczny tej grupy obiektów na koniec okresu sprawozdawczego oceniono jako dobry.

Praktyki zawodowe

W ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdują się łącznie 3 praktyki zawodowe. W grupie tej są: 2 indywidualne praktyki lekarskie i lekarzy dentyków (skontrolowano 1), 1 indywidualna specjalistyczna praktyka lekarska i lekarzy dentyków (skontrolowano 1). Stan sanitarno-higieniczny tej grupy obiektów oceniono jako dobry.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W 2025 r. w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu znajdowały się 192 obiekty użyteczności publicznej i 1 kąpielisko. Poniżej graficznie przedstawiono ilość zewidencjonowanych obiektów w poszczególnych grupach według GUS.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono łącznie 45 kontrole sanitarnych w obiektach użyteczności publicznej i w grupie obiektów niezewidencjonowanych. Dodatkowo przeprowadzono 2 kontrole kąpieliska. Nie stwierdzono obiektów o złym stanie higienicznym i zdrowotnym.

Stan ten przedstawia tabela:

Typ podmiotów	Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2025 r.	Liczba kontroli	
		Ogółem	Ze złym stanem technicznym
Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	3	2	0
Hotele i inne obiekty świadczące usługi hotelarskie	10	8	0
Zakłady kosmetyczne, solaria i odnowy biologicznej	21	8	0
Tereny rekreacyjne	110	9	0
Cmentarze	24	5	0
Domy przedpogrzebowe	1	1	0
Inne obiekty użyteczności publicznej	23	6	0
Obiekty nie objęte ewidencją	-	6	0
Kąpieliska	1	2	0
RAZEM	193	47	0

Kąpieliska

W 2025 r. na terenie powiatu grudziądzkiego zgłoszono Kąpielisko przy Gminnym Ośrodku Sportów Wodnych w Białym Borze, które skontrolowano dwukrotnie. Nie wykazano nieprawidłowości pod względem higienicznym i zdrowotnym.

Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

Na terenie powiatu grudziądzkiego zlokalizowane są 3 środowiskowe domy pomocy społecznej. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 2 kontrole. W obiektach tych przeprowadzane są regularne prace poprawiające standardy i usprawniające funkcjonowanie jednostki. W jednym obiekcie administrator przeprowadził badania ciepłej wody użytkowej w kierunku *Legionella sp.*, gdzie pobrano 3 próbki wody. Nie stwierdzono skażenia.

Obiekty hotelarskie

W ewidencji znajduje się 1 hotel i 2 obiekty agroturystyki. Przeprowadzono 2 kontrole, które nie wykazały nieprawidłowości.

Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W tej grupie znajduje się 7 obiektów, w tym 2 ośrodki wczasowe, 2 domy weselne oraz 3 obiekty z pokojami noclegowymi (obiekty hotelarskie nie posiadające kategoryzacji). Przeprowadzono 6 kontroli, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości. Poniżej tabelarycznie, przedstawiono rozkład obiektów w tej grupie:

Typ obiektu	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba kontroli
Ośrodki wczasowe	2	2
Domy weselne	2	2
Pokoje noclegowe	3	2
RAZEM	7	6

W ramach przygotowań do sezonu letniego w niektórych obiektach przeprowadzono remonty malarskie pokoi i pomieszczeń towarzyszących.

Grupa obiektów świadczących usługi pielęgnacyjne dla ciała

Grupa ta liczy 21 obiektów, w których przeprowadzono 8 kontroli sanitarnych. W skład tej grupy wchodzi:

- zakłady kosmetyczne naruszające ciągłość tkanek: 5
- zakłady fryzjerskie i fryzjersko – barberskie: 12
- zakłady kosmetyczne bez przerywania ciągłości tkanek: 3
- solaria: 1

Typ zakładu	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba kontroli
Zakłady kosmetyczne naruszające ciągłość tkanek	5	3
Zakłady fryzjerskie i fryzjersko-barberskie	12	2
Zakłady kosmetyczne bez przerywania ciągłości tkanek	3	2
Solaria	1	1
SUMA	21	8

W trakcie kontroli sanitarnych przeprowadzonych w tej grupie obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości.

Tereny rekreacyjne

W ewidencji znajduje się 110 obiektów. Przeprowadzono 9 kontroli, które nie wykazały nieprawidłowości. Zaszeregowanie w tej grupie przedstawiono poniżej w formie tabelarycznej:

Typ obiektu	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba kontroli
Parki	1	0
Ogródki jordanowskie	1	0
Plac zabaw	74	4
Plaże	2	2
Siłownie plenerowe	23	1
Boiska sportowe	7	0
Obiekty sportowe	2	2
RAZEM	110	9

W ogródkach jordanowskich i placach zabaw, w których są piaskownice przed sezonem letnim wymieniono piasek. Bieżąca czystość na terenach rekreacyjnych utrzymana jest prawidłowo. Kontrolowano również obiekty sportowe i siłownie plenerowe, które są obiektami wyposażonymi w nowoczesny sprzęt sportowy. W tej grupie obiektów znajdują się również plaże, nieprzynależące do kąpielisk. Przeprowadzono na nich coroczne prace związane z przygotowaniem do sezonu. Zrehabilitowano i dowieziono świeży piasek.

Cmentarze

W ewidencji znajdują się 24 cmentarze. Przeprowadzono 5 kontroli, w trakcie których nie stwierdzono nieprawidłowości. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu uczestniczył w 3 przeprowadzanych ekshumacjach. Ich przebieg nie budził zastrzeżeń.

Domy przedpogrzebowe

W tej grupie obiektów na terenie powiatu grudziądzkiego znajduje się 1 dom przedpogrzebowy świadczący usługi w zakresie przenoszenia, przewozu, przechowywania oraz ekshumacji zwłok. Obiekt skontrolowano. Jego stan higieniczny i zdrowotny został oceniony jako dobry.

Inne zewidencjonowane obiekty użyteczności publicznej

W 2025 r. nadzorowano 23 inne obiekty użyteczności publicznej, w których przeprowadzono 6 kontroli. Zaszeregowanie oraz liczbę kontroli przedstawiono poniżej tabelarycznie.

Typ obiektów	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba kontroli
Apteki i punkty apteczne	8	0
Stacje paliw	7	0
Ośrodki kulturalno-widowiskowe	2	1
Przystanki PKP	6	5
Obiekty niezewidencjonowane	-	6
Razem	23	12

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu w 2025 r. przyjął i rozpatrzył 8 wniosków o podjęcie interwencji (w tym 3 załatwione we własnym zakresie i 5 przekazanych do załatwienia zgodnie z kompetencjami).

Oceniając kontrolowane w 2025 r. obiekty użyteczności publicznej stwierdzić należy, że wszystkie obiekty utrzymane były w dobrym stanie higienicznym i zdrowotnym.

SEKCJA NADZORU NAD BEZPIECZEŃSTWEM ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA

STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOSCIOWO - ŻYWIENIOWYCH

Na terenie powiatu grudziądzkiego w 2025 r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu znajdowały się 1054 obiekty, z czego 748 stanowiły zakłady produkcji pierwotnej, rolniczego handlu detalicznego i dostawców bezpośrednich. W porównaniu do 2024 r. zwiększyła się zarówno liczba wszystkich obiektów znajdujących się pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu jak i liczba zakładów produkcji pierwotnej (w 2024 r. pod nadzorem znajdowało się 1015 zakładów, w tym 733 zakłady produkcji pierwotnej). W roku sprawozdawczym na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego zakładu oceniono 108 zakładów.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu, w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia na terenie powiatu grudziądzkiego, przeprowadził 131 kontroli, wydał 63 decyzje merytoryczne, w tym 25 decyzji zatwierdzających, 7 decyzji nakazujących, 27 decyzji wykreślających, 3 decyzje umarzające, 1 decyzję uchylającą. Ponadto wydano 39 decyzji płatniczych. Nałożono 21 mandatów karnych na łączną kwotę 5700 zł za:

- wprowadzanie artykułów spożywczych po upływie przydatności do spożycia,
- nieprzestrzeganie procedur GHP, GMP, systemu HACCP,
- niewłaściwy stan higieniczny w zakładach,
- nieprzestrzeganie określonych ograniczeń.

W 2025 roku nie odnotowano ognisk zatrucia pokarmowego.

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu wpłynęło 10 interwencji odnoszących się do zakładów z terenu powiatu grudziądzkiego. Przyjęte zgłoszenia dotyczyły m.in.:

- wystąpienia dolegliwości żołądkowo-jelitowych po spożyciu owocu pochodzącego z jednego z gospodarstw rolnych,
- niewłaściwej jakości produktu spożywczego oferowanego w sprzedaży,
- niewłaściwej jakości dania przygotowanego w zakładzie,
- braku orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych pracownika,
- prowadzenia kuchni domowej bez złożonego stosownego wniosku o wpis zakładu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- stosowania w produkcji żywności w warunkach domowych barwnika niedopuszczonego do kontaktu z żywnością,
- prowadzenia przez właściciela działalności handlowej pod wpływem alkoholu (przekazano Komendzie Powiatowej Policji zgodnie z właściwością rzeczową).

W roku sprawozdawczym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu nie wystąpił do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy z wnioskiem o nałożenie kary pieniężnej, przy czym na jeden z zakładów Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy nałożył karę pieniężną w wysokości 3000 zł. za stwierdzone nieprawidłowości w oznakowaniu produktu, w związku z wnioskiem skierowanym w 2024 roku.

Nadzór nad zakładami produkcji pierwotnej

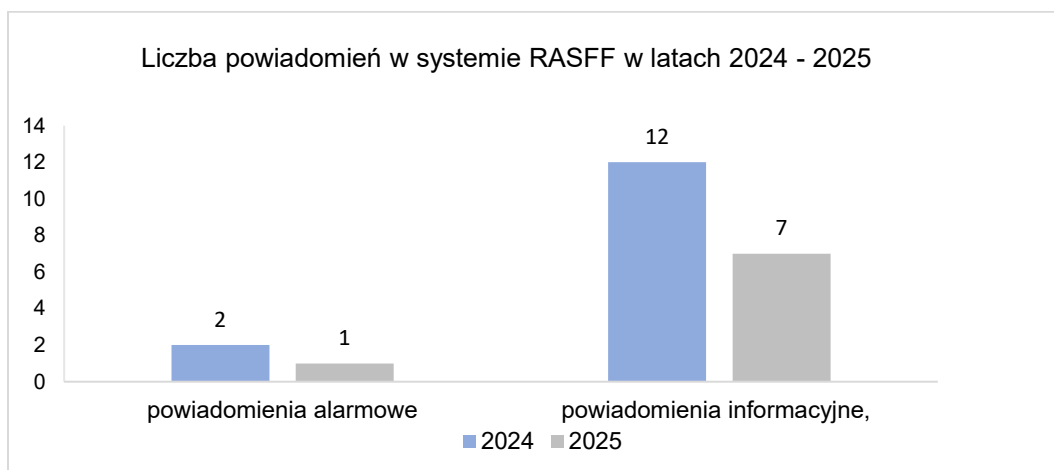
Spośród 760 zakładów należących do tej grupy zakładów, znajdujących się pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu, na terenie powiatu grudziądzkiego znalazło się 748 gospodarstw rolnych, które prowadzą działalność odnośnie: produkcji pierwotnej, rolniczego handlu detalicznego i dostawców bezpośrednich. W powyższych zakładach przeprowadzono łącznie 24 kontrole sanitarne.

Prowadzone działania weryfikacyjne w trakcie czynności kontrolnych dotyczą głównie przestrzegania podstawowych zasad zapobiegania zakażeniom mikrobiologicznym produkowanej żywności, które obejmują m.in.:

- egzekwowanie obowiązku mycia rąk przed przystąpieniem do pracy, zawsze po skorzystaniu z toalety oraz w innych sytuacjach, gdy mogło dojść do zanieczyszczenia rąk,
- zapewnienie wszystkim pracownikom produkcji owoców i warzyw dostępu do toalet stałych lub przenośnych odpowiednio zaprojektowanych w celu zapewnienia higienicznego usuwania odpadów i zanieczyszczeń, gwarantujących brak możliwości dostania się do wód gruntowych w pobliżu plantacji,
- zapewnienie czystości i odpowiedniej jakości stosowanych pojemników, naczyń do zbioru,
- stosowanie czystych rękawiczek jednorazowych oraz odzieży ochronnej ograniczających do minimum bezpośredni kontakt człowieka z produktem,
- uwzględnianie źródła pochodzenia wody oraz sposobów i warunków jej dostarczania;
- ścisłego przestrzegania zasad higieny wśród osób zajmujących się pozyskiwaniem przetwarzaniem owoców i warzyw.

RASFF – SYSTEM WCZESNEGO OSTRZEGANIA O NIEBEZPIECZNYCH PRODUKTACH ŻYWNOŚCIOWYCH I PASZACH

W ramach systemu RASFF zgłoszono 8 powiadomień w tym 1 powiadomienie alarmowe oraz 7 informacyjnych, co oznacza, iż w porównaniu z 2024 r. liczba ta zmniejszyła się.

Otrzymane w 2025 r. powiadomienia w systemie RASFF dotyczyły między innymi:

- zanieczyszczeń mikrobiologicznych - wykrycie *Salmonelli Enteritidis*,
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu sumy alkaloidów pirolizydonowych,
- przekroczenia sumy zawartości morfiny i kodeiny,
- obecności glutenu w produkcie deklarowanym jako bezglutenowy,

- niewłaściwych cech organoleptycznych,
- zanieczyszczenia produktu proszkiem metalu i kawałkami plastiku.

W roku sprawozdawczym nie odnotowano informacji o niebezpiecznym produkcie wyprodukowanym przez zakład znajdujący się na terenie powiatu grudziądzkiego. W przypadku otrzymania powiadomień w ramach systemu RASFF każdorazowo przedstawiciele PPIS w Grudziądzu podejmowali czynności mające na celu wyjaśnienie przedmiotowych spraw tj. sprawdzenie, czy niebezpieczny produkt znajduje się w obrocie, wycofanie z obrotu handlowego oraz monitorowanie procesu zagospodarowania produktów zakwestionowanych, nienadających się do spożycia.

OCENA WDRAŻANIA SYSTEMÓW KONTROLI WEWNĘTRZNEJ W ZAKŁADACH

Zakłady rozpoczynające działalność w zakresie produkcji, obrotu i dystrybucji oraz żywienia zbiorowego posiadają opracowane procedury systemowe Dobrych Praktyk Higienicznych i/lub Dobrych Praktyk Produkcyjnych oraz System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli HACCP dostosowane do charakteru i specyfiki prowadzonej działalności. W wyniku przeprowadzanych w zakładach czynności kontrolnych stwierdza się naruszenie przestrzegania lub wdrożenia przyjętych procedur, co wiąże się z prowadzeniem postępowań administracyjnych, a także sankcjami w postaci mandatu karnego, w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi.

JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH PRODUKOWANYCH W ZAKŁADACH NA TERENIE POWIATU

Na terenie powiatu grudziądzkiego w 2025 r. z zakładów obrotu oraz produkcji pobrano próbki żywności, które przebadano w następującym zakresie:

- 5 próbek w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych (5 próbek kiełek rzodkiewki).
- 1 próbkę w kierunku oznaczenia skażeń promieniotwórczych (ziarno zbóż - pszenica),
- 3 próbki w kierunku mykotoksyn (mąka pszenna, mąka żytnia, ziarno zbóż),
- 1 próbkę w kierunku metali szkodliwych dla zdrowia (ziarno pszenicy),
- 1 próbkę w kierunku oznaczania pozostałości pestycydów (melon),
- 1 próbka w kierunku oznaczania substancji aromatycznych (płatki zbożowe).

Tabela przedstawia ilość oraz rodzaj zbadanych i zakwestionowanych próbek w 2025 r. w porównaniu z 2024 r.

Rodzaj badań	Liczba próbek			
	zbadanych ogółem		zakwestionowanych	
	2024 r.	2025 r.	2024r.	2025r.
Środki spożywcze	21	12	1	0
Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością	-	-	-	-
Próbki dodatkowe	-	-	-	-

W wyniku analizy otrzymanych sprawozdań z badań laboratoryjnych w roku sprawozdawczym 2025 nie została zakwestionowana żadna z pobranych prób.

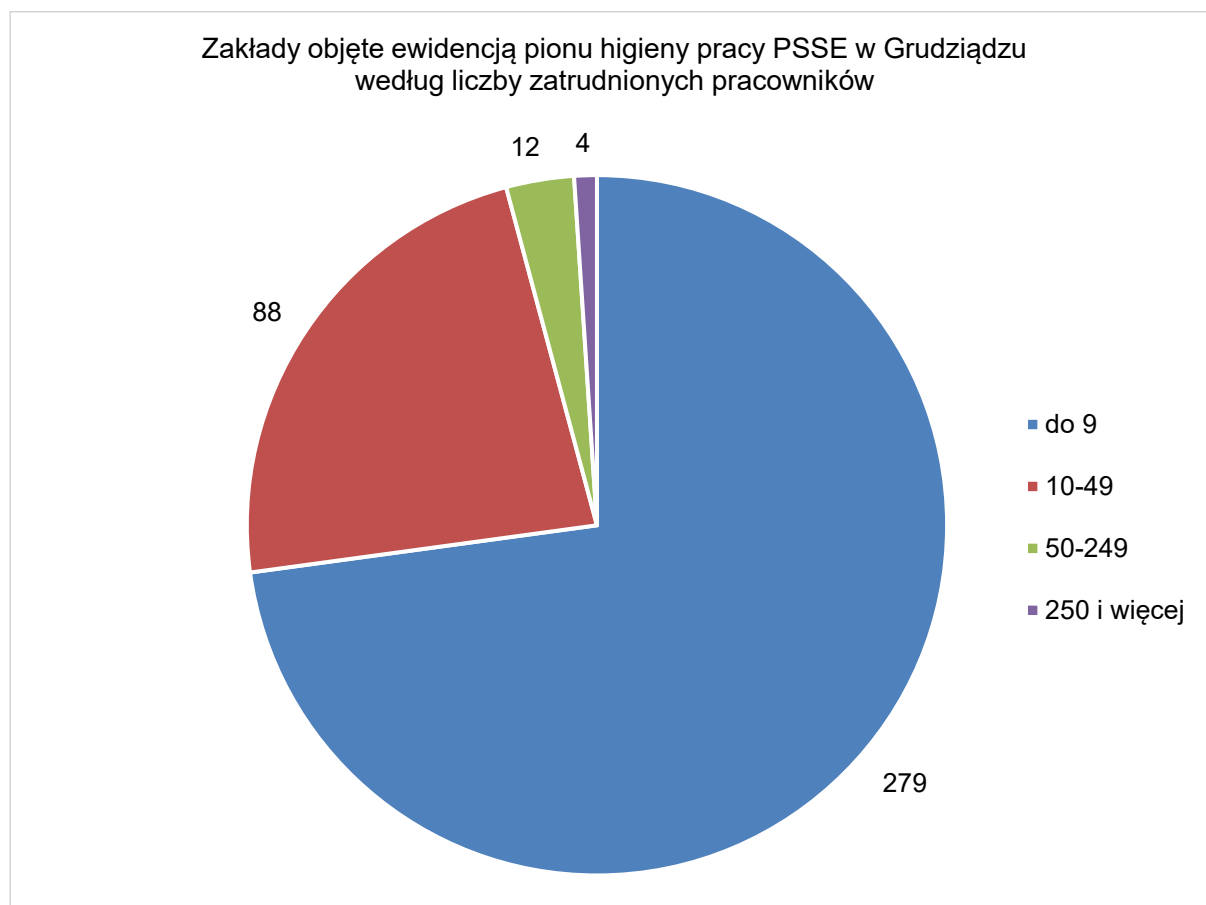
HIGIENA PRACY I NADZÓR NAD CHEMIKALIAMI

ŚRODOWISKO PRACY

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiska oraz zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych, poprzez działania umożliwiające zachowanie bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi lub je przywracając na podstawie identyfikacji i oszacowania skali zagrożeń, a także kształtowanie odpowiednich postaw i zachowań zbiorowości ludzkiej.

Nadzór sanitarny nad warunkami pracy służy ujawnieniu i ocenie zagrożeń zdrowotnych związanych ze środowiskiem pracy, stymulowaniu pracodawców do poprawy warunków pracy zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Ewidencja zakładów pracy prowadzona w 2025 r. przez Sekcję Nadzoru Nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy na terenie powiatu grudziądzkiego obejmowała 383 obiekty, w których łącznie zatrudnionych było 5668 osób. Zdecydowana większość to zakłady małe zatrudniające do 9 pracowników – 279 (72,9%) oraz od 10 do 49 pracowników – 88 (23%), natomiast 12 (3,1%) zakładów zatrudniało od 50 do 249 pracowników, powyżej 250 pracowników zatrudniały 4 (1%) zakłady.

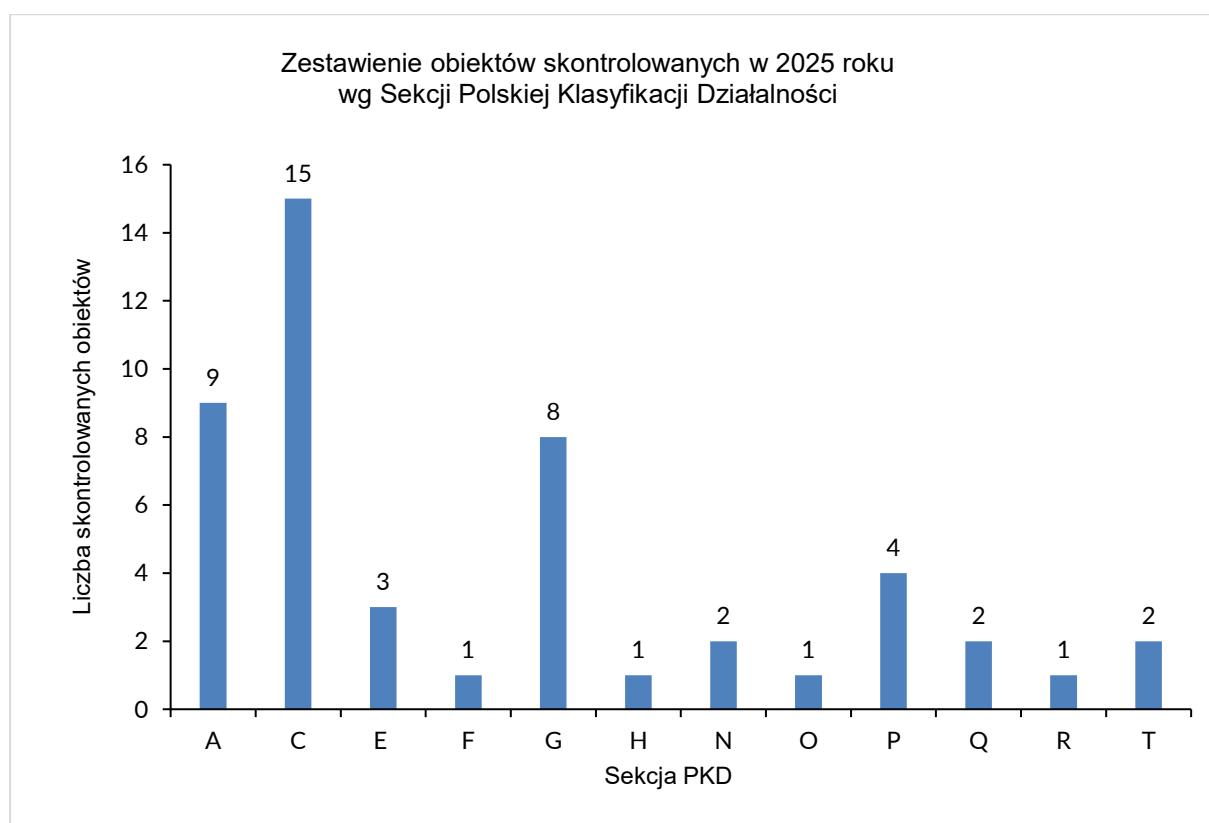

Bieżący nadzór sanitarny w zakresie zadań Sekcji Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy polegał na kontroli przestrzegania przez przedsiębiorców przepisów dotyczących warunków pracy i higieny środowiska pracy (w tym stosowania substancji

i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie) oraz wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie (produktów biobójczych, prekursorów narkotykowych, detergentów, środków zastępczych) i kosmetyków.

W 2025 r. w zakresie higieny pracy Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu, na terenie powiatu grudziądzkiego, przeprowadził 59 kontroli sanitarnych. Skontrolowano 49 obiektów zatrudniających łącznie 1537 pracowników, w tym 25 (51%) zakładów małych zatrudniających do 9 osób, 19 (38,8%) zakładów zatrudniających od 10 do 49 osób. W skontrolowanych 3 (6,1%) podmiotach gospodarczych zatrudnienie wynosiło od 50 do 249 pracowników, a tylko w 2 (4,1%) podmiotach zatrudnionych jest powyżej 250 osób.

Zakłady zaplanowane do kontroli, wpisane są do planu pracy Sekcji Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy wg Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). W 2025 roku skontrolowano 49 podmiotów, poniższy wykres przedstawia podział tych podmiotów do poszczególnych grup zgodnie z Sekcjami Polskiej Klasyfikacji Działalności.

Opis działalności w poszczególnych Sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2024 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz.U. 2024 poz. 1936):

- **A:** rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo,
- **C:** przetwórstwo przemysłowe,
- **E:** dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją,
- **F:** budownictwo,

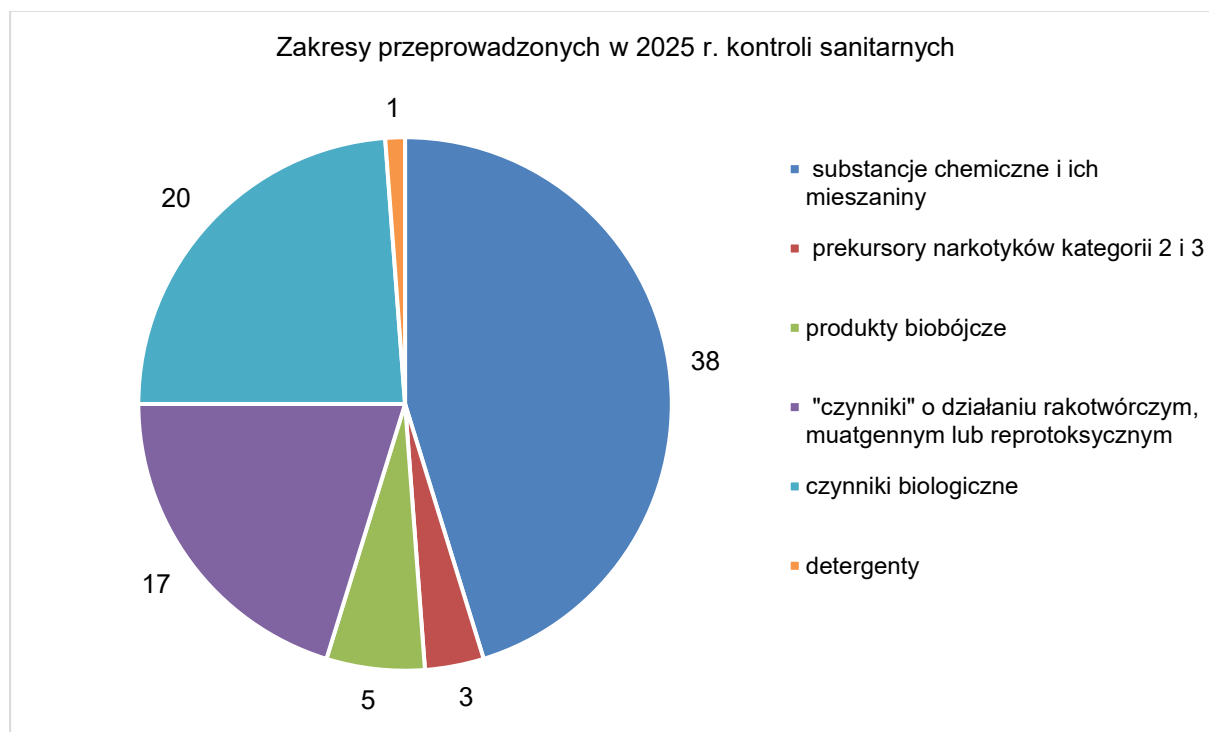
- **G**: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle,
- **H**: transport i gospodarka magazynowa,
- **N**: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna,
- **O**: działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca,
- **P**: administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne,
- **Q**: edukacja,
- **R**: opieka zdrowotna i pomoc społeczna,
- **T**: pozostała działalność usługowa.

Z powyższego zestawienia wynika, że w 2025 r. najliczniejszą grupę zakładów skontrolowanych, stanowiły podmioty zajmujące się przetwórstwem przemysłowym (Sekcja C), rolnictwem, leśnictwem (Sekcja A) oraz handlem hurtowym i detalicznym; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (Sekcja G).

Kontrole sanitarne przeprowadzono w zakresie m.in.:

- nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami – 38,
- nadzoru nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 – 3,
- nadzoru nad produktami biobójczymi – 5,
- substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym – 17,
- nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy – 20,
- nadzoru nad detergentami - 1.

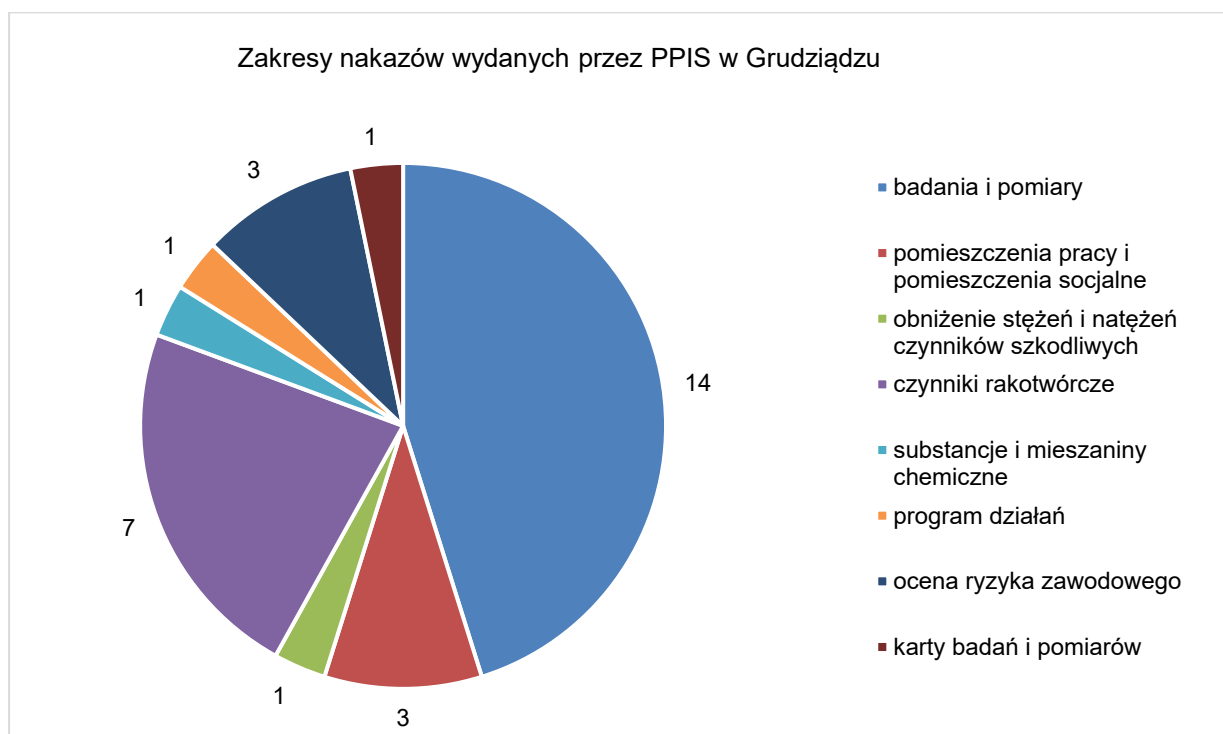
Jedna kontrola może obejmować kilka z w/w zakresów.

W stosunku do podmiotów gospodarczych, w których stwierdzono naruszenie wymagań higienicznych i zdrowotnych w 2025 r. wydano 8 decyzji administracyjnych (w tym 6 decyzji nakazujących oraz 2 o wygaśnięciu decyzji wydanej wcześniej) w tym 3 decyzje dotyczące poprawy warunków pracy. Decyzje zobowiązujące do usunięcia

nieprawidłowości i podjęcia działań w celu poprawy warunków pracy, zawierały łącznie 31 nakazów, które dotyczyły:

- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych lub uciążliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy w zakładzie – 14 nakazów;
- obniżenia stężeń/natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy – 1 nakaz;
- nieprawidłowości w zakresie czynników rakotwórczych lub mutagennych w środowisku pracy - 7 nakazów;
- sporządzenia lub aktualizacji oceny ryzyka zawodowego – 3 nakazy;
- sporządzenia instrukcji bhp dotyczącej prac związanych ze stosowaniem mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie, uwzględniającej informacje zawarte w kartach charakterystyki tych mieszanin – 1 nakaz;
- doprowadzenie do właściwego stanu sanitarnohigienicznego zaplecza higieniczno-sanitarnego – 3 nakazy,
- zaprowadzenia kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia – 1 nakaz
- sporządzenia i wprowadzenia w życie programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na drgania mechaniczne przenoszonych przez kończyny górne na stanowisku pracownik leśny/pilarz – 1 nakaz.

W 2025 r. w zakresie nadzoru nad warunkami pracy i chemikaliami wydano 2 upomnienia (w związku z niewykonaniem w określonym terminie obowiązków nałożonych decyzjami), nie nałożono mandatów karnych oraz tytułów wykonawczych.

W związku z naruszeniem wymagań higienicznych i zdrowotnych, na podstawie art. 36 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wydano 6 decyzji ustalających opłaty za badania oraz inne czynności kontrolne.

Zagrożenia zawodowe występujące w nadzorowanych zakładach pracy to wciąż głównie:

- ekspozycja na hałas i drgania mechaniczne powodowane przez maszyny i urządzenia produkcyjne, systemy wentylacyjne oraz pojazdy mechaniczne,
- ekspozycja na pyły i substancje chemiczne związana z procesami odlewnictwa, spawania, oczyszczania, szlifowania, przetwórstwie tworzyw sztucznych, w procesach produkcji i przetwarzania mąki w piekarniach-ciastkarniach, obróbce drewna i inne,
- narażenie na stosowane produkty chemiczne oraz szkodliwości i uciążliwości fizyczne,
- ekspozycja na szkodliwe czynniki biologiczne w zakładach produkujących żywność, jednostkach ochrony zdrowia, zakładach gospodarki odpadami, w oczyszczalniach ścieków, zakładach pogrzebowych, w archiwach itp.

Na podstawie posiadanych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, z terenu objętego nadzorem, dokonano analizy narażenia zawodowego pracowników. W 2025 r. przekroczenie normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia w zakresie najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu stwierdzono w 14 zakładach pracy.

Poniższa tabela przedstawia narażenie pracowników w 2025 r. na działanie czynników szkodliwych.

PKD	Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach: NDN
01	2
02	22
10	6
20	1
23	3
24	83
25	58
31	3
32	3
38	8
Razem	189

Skróty użyte w zestawieniu:

- PKD – Polska Klasyfikacja Działalności
- NDN – Najwyższe Dopuszczalne Natężenie (dot. hałasu)

W wyniku działań podjętych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu w 2025 r. uzyskano poprawę warunków pracy w 1 zakładzie - obniżono stężenie pyłów organicznych pochodzenia zwierzęcego i roślinnego z wyjątkiem pyłów drewna oraz mąki – frakcja wdychalna na stanowisku pracownika produkcji zwierzęcej podczas produkcji pasz poniżej wartości NDS (z 5,72 mg/m³ (tj.1,43 krotności NDS) na 3,90 mg/m³ (tj. 0,98 krotności NDS).

Przeprowadzono również kontrole pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest, w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. Na terenie powiatu grudziądzkiego, w 2025 roku wykonawcy robót polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest dokonali 8 zgłoszeń. W tym zakresie przeprowadzono 2 kontrole sanitarne w trakcie prac powodujących kontakt z azbestem. Nieprawidłowości nie stwierdzono

W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego nad zakładami pracy kontynuowano również kontrole w zakresie ochrony zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz zakazu palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów w miejscu pracy. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

CZYNNIKI BIOLOGICZNE

Spośród 383 zakładów znajdujących się w ewidencji Sekcji Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy w 82 zakładach występuje narażenie zawodowe na szkodliwe czynniki biologiczne zaklasyfikowane do 2 i 3 grupy zagrożenia. W 2025 r. w powyższym zakresie przeprowadzono 20 kontroli sanitarnych w 20 podmiotach. W skontrolowanych podmiotach zatrudnionych jest 691 osób narażonych na czynniki biologiczne zaklasyfikowane do 2 i 3 grupy zagrożenia, w tym 69 osób narażonych jest na czynniki biologiczne zaklasyfikowane do 3 grupy zagrożenia. W trakcie przeprowadzonych w tym zakresie kontroli sanitarnych nie stwierdzono naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych, nie wydano decyzji administracyjnych.

CZYNNIKI RAKOTWÓRCZE, MUTAGENNE LUB REPROTOKSYCZNE

W 33 zakładach znajdujących się w ewidencji Sekcji Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy występuje narażenie zawodowe na „czynniki rakotwórcze”. W tym zakresie w 2025 r. przeprowadzono 17 kontroli sanitarnych w 14 podmiotach. W skontrolowanych podmiotach na czynniki rakotwórcze narażonych jest 279 osób, w tym 21 kobiety i 258 mężczyzn. W trakcie przeprowadzonych kontroli sanitarnych w sumie w 3 podmiotach stwierdzono naruszenie wymagań higienicznych i zdrowotnych:

- brak rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksyicznym w 2 podmiotach,
- brak rejestru pracowników zatrudnionych przy pracach, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksyicznym w 2 podmiotach,
- pracodawca nie przekazał właściwemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu oraz właściwemu Okręgowemu Inspektorowi Pracy informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach

technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w 3 podmiotach

- nie poinformowano pracowników o narażeniu na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w 1 podmiocie.

W związku z powyższym wydano 3 decyzje administracyjne zawierające 11 nakazów w tym zakresie.

INFORMACJA Z ZAKRESU NADZORU NAD PODMIOTAMI LECZNICZYMI

Pracownicy realizujący zadania z zakresu Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy sprawują również nadzór nad warunkami pracy w podmiotach leczniczych. W roku sprawozdawczym na terenie powiatu grudziądzkiego zewidencjonowano 20 podmiotów wykonujących działalność leczniczą, przeprowadzono 1 kontrolę w 1 podmiocie leczniczym. W skontrolowanym obiekcie zatrudnionych było 25 pracowników. Nie stwierdzono naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych, nie wydano decyzji administracyjnych.

W zakładach leczniczych na terenie powiatu grudziądzkiego nie stosuje się leków cytostatycznych.

CHOROBY ZAWODOWE

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu, realizując zadania dotyczące nadzoru nad zdrowotnymi warunkami środowiska pracy, prowadził także postępowania administracyjne w zakresie chorób zawodowych. Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu w 2025 r.

- zgłoszono 3 podejrzenia choroby zawodowej,
- wpłynął 1 wniosek innego PPIS o ocenę narażenia zawodowego w związku z podejrzeniem choroby zawodowej.

W toku prowadzonych w 2025 r. postępowań wyjaśniających:

- wydano 2 skierowania do orzecznika I stopnia,
- przeprowadzono 3 wizytacje w ramach postępowań wyjaśniających dot. chorób zawodowych w zakładach pracy,
- opracowano 3 karty oceny narażenia zawodowego.

W oparciu o otrzymane orzeczenia lekarskie wydano 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej:

- 2 przypadki choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – COVID - 19 - poz. 26 wykazu chorób zawodowych;
- 1 przypadek: zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych: postać ostra i podostra – poz. 7.1 wykazu chorób zawodowych

NADZÓR NAD SUBSTANCJAMI CHEMICZNYMI I ICH MIESZANINAMI, PRODUKTAMI BIOBÓJCZYMI, DETERGENTAMI I PREKURSORAMI NARKOTYKÓW

W roku sprawozdawczym na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu zewidencjonowano 142 obiekty, w których stosowano substancje chemiczne i ich mieszaniny. Ponadto zewidencjonowano 1 producenta, 2 dalszych użytkowników – formulatorów, 27 dystrybutorów, nie zewidencjonowano żadnego importera substancji chemicznych i ich mieszanin spoza krajów UE. Jednocześnie zewidencjonowano 24 podmioty, które wprowadzają do obrotu produkty biobójcze w tym 2 zobowiązane

do uzyskania pozwolenia oraz 2 podmioty wprowadzające do obrotu prekursorzy narkotyków kategorii 3.

Przeprowadzono 33 kontrole u stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny w działalności zawodowej w celu dokonania oceny prawidłowości przestrzegania przepisów Ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach oraz rozporządzenia REACH i CLP, a także 5 kontroli podmiotów wprowadzających do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny (4 u dystrybutorów i 1 u formulatora). Podczas przeprowadzonych w 2025 r. na terenie powiatu grudziądzkiego kontroli nie stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin.

W ramach nadzoru nad produktami biobójczymi przeprowadzono 5 kontroli, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości, nie wydano decyzji administracyjnych.

W ramach nadzoru nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 przeprowadzono 3 kontrole - nie stwierdzono nieprawidłowości, nie wydano decyzji administracyjnych.

W ramach nadzoru nad detergentami przeprowadzono 1 kontrolę – nie stwierdzono nieprawidłowości, nie wydano decyzji administracyjnych.

HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

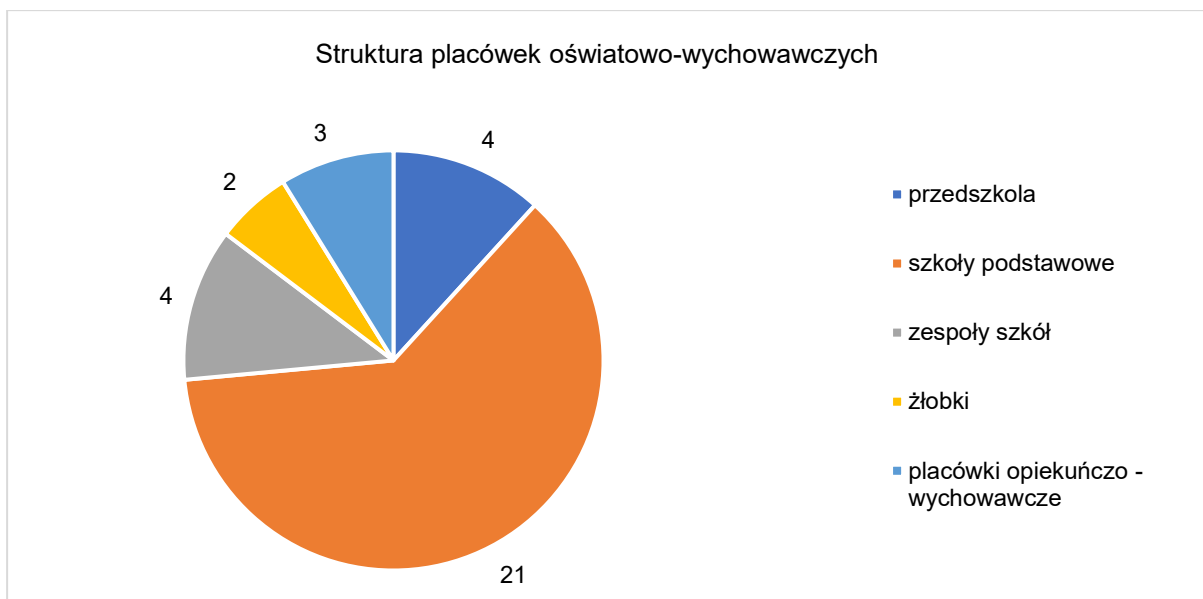
WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2025 r. w zakresie higieny dzieci i młodzieży miała na celu zapewnienie bezpiecznych warunków i odpowiedniego standardu higienicznego nauki, pobytu i wypoczynku dzieci i młodzieży w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

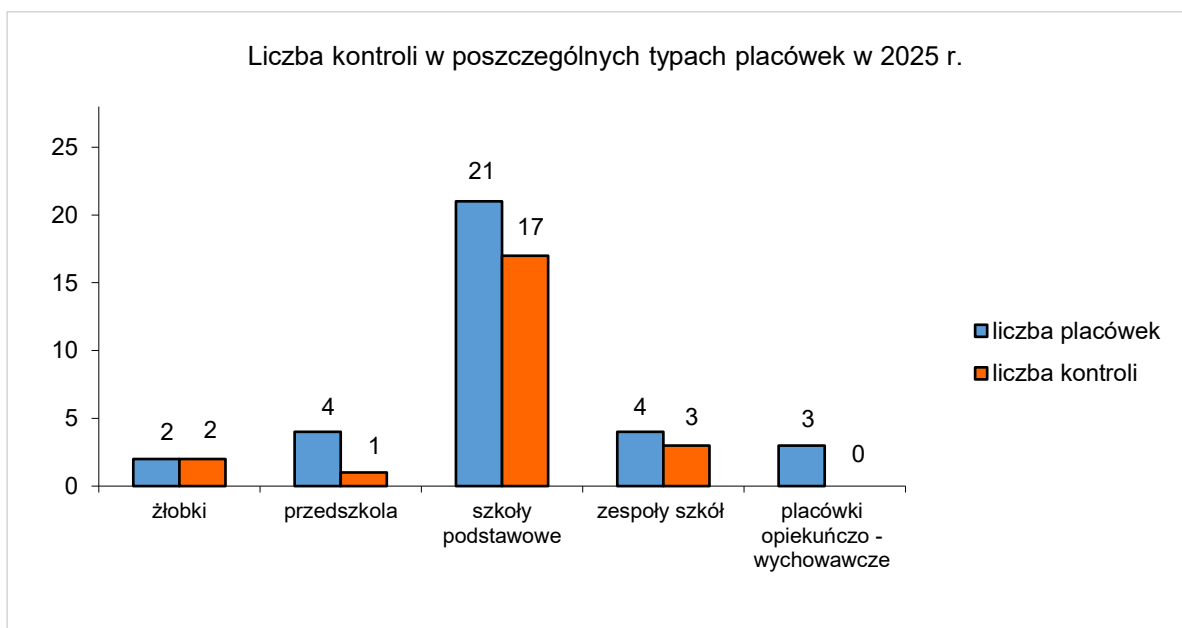
Na terenie powiatu grudziądzkiego w 2025 r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu znajdowały się 34 placówki nauczania i wychowania (31 publicznych i 3 niepubliczne). W 2025 r. oddano do użytku dzieci nowo wybudowany żłobek.

Pracownik d.s. higieny dzieci i młodzieży skontrolował na terenie powiatu 16 placówek nauczania i wychowania oraz 10 placówek wypoczynku dzieci i młodzieży (6 zorganizowanych podczas wakacji letnich, 4 podczas ferii zimowych) oceniając stan sanitarny, warunki pobytu, warunki w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży, gospodarkę substancjami chemicznymi i ich mieszaninami w szkolnych pracowniach chemicznych oraz warunki do utrzymania higieny osobistej przez uczniów.

Strukturę placówek oświatowo-wychowawczych będących pod stałym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu na terenie powiatu grudziądzkiego przedstawia poniższy wykres:

Ogółem na terenie powiatu przeprowadzono 23 kontrole placówek oświatowo-wychowawczych objętych stałym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu, 2 z nich wykonano na wniosek strony w związku z prośbą o wydanie opinii sanitarnej dotyczących szkół podstawowych, których prowadzenie przejęły stowarzyszenia (wydano pozytywne opinie sanitarne) oraz 1 kontrole w związku z prośbą o wydanie decyzji potwierdzającej warunki sanitarno – lokalowe nowo wybudowanego żłobka.

W 2025 r. sprawowano również nadzór nad placówkami wypoczynku dla dzieci i młodzieży podczas wakacji letnich i ferii zimowych. Przeprowadzono 4 kontrole placówek wypoczynku zorganizowanych w miejscu zamieszkania podczas ferii zimowych oraz 6 podczas wypoczynku letniego. Ogółem podczas wypoczynku w okresie letnim i zimowym na terenie powiatu w skontrolowanych placówkach wypoczywało 307 dzieci i młodzieży (179 wypoczynek letni, 128 wypoczynek zimowy) Wszystkie placówki zapewniły właściwe warunki sanitarno – techniczne obiektów, w których wypoczywali uczestnicy.

Na placówki oświatowo – wychowawcze na terenie powiatu nałożono 3 decyzje merytoryczne oraz 2 decyzje płatnicze.

Nałożone 2 decyzje merytoryczne dotyczyły złego stanu sanitarno – technicznego podłóg w salach lekcyjnych w zespole szkół oraz szkole podstawowej, a 1 decyzja merytoryczna to decyzja potwierdzająca warunki sanitarno – lokalowe nowo wybudowanego publicznego żłobka.

Wykonano obowiązki wynikające z 2 decyzji (w tym 1 nałożonej w 2025 r.) dotyczących złego stanu sanitarno – techniczny podłóg w salach lekcyjnych w zespole szkół oraz szkole podstawowej.

Podczas kontroli przeprowadzonych w 2025 r. w szkołach oceniano, również możliwości korzystania z infrastruktury do prowadzenia wychowania fizycznego. Na 25 szkół w powiecie grudziądzkim – 17 posiadało salę gimnastyczną z pełnym zapleczem sanitarnym, 8 salę zastępczą. W 2025 r. oddano do użytku uczniów 2 szkół podstawowych sale gimnastyczne z pełnym zapleczem sanitarnym.

W w placówkach oświatowych na terenie powiatu grudziądzkiego wykonano 682 badania tj.:

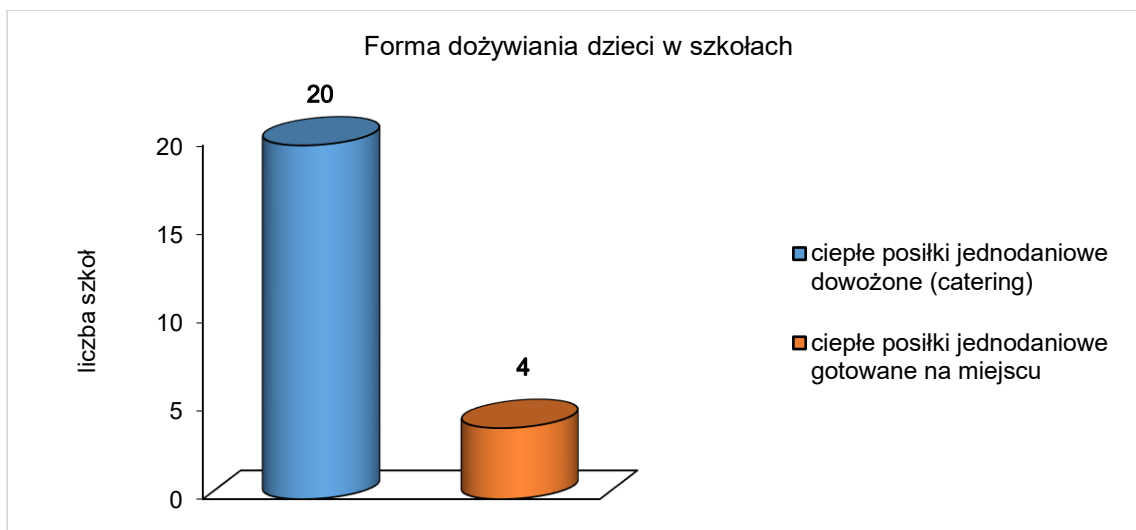
- oceniono plan lekcji w 60 oddziałach 8 szkół podstawowych oraz w 13 oddziałach zespołu szkół ponadpodstawowych, nieprawidłowości nie stwierdzono.
- przeprowadzono ocenę dostosowania mebli edukacyjnych do wzrostu ucznia. W 23 oddziałach, 5-ciu szkół podstawowych, zbadano 320 uczniów, z nich 26 uczniów uczęszczających do 3 oddziałów, 3 szkół podstawowych siedziało w ławkach niedostosowanych do wzrostu.
- w 23 oddziałach w 5 szkołach podstawowych powiatu przeprowadzono badanie obciążenia uczniów tornistrami. Zbadano 302 uczniów, 80 z nich dźwigało zbyt ciężkie tornistry (16 z nich dźwigało tornistry o wadze przekraczającej 15% masy ciała, a tornistry 64 uczniów ważyły w granicach od 10-15% masy ich ciała)

Wyniki przeprowadzonych badań przekazano dyrektorom szkół i organom prowadzącym szkoły. Wspólnie z pracownikami Promocji Zdrowia przeprowadzono pogadanki edukacyjne z uczniami i nauczycielami, na temat znaczenia ciężaru tornistra i właściwego dostosowania do wzrostu ucznia ławki szkolnej dla zdrowia kręgosłupa. Przekazano materiały edukacyjne.

Wszystkie szkoły na terenie powiatu posiadają miejsca na pozostawianie przyborów i podręczników szkolnych, w większości z nich są to indywidualne szafki przeznaczone dla uczniów.

Podczas przeprowadzonych kontroli sprawowano nadzór nad warunkami do utrzymania higieny osobistej w szkołach. We wszystkich skontrolowanych placówkach uczniowie mieli możliwość korzystania z mydła w dozownikach i ręczników jednorazowych lub suszarek do rąk oraz bieżącej ciepłej wody. Stan sanitarny i techniczny pomieszczeń sanitarnych oraz ich wyposażenia w skontrolowanych placówkach nie budził zastrzeżeń. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych zachowano we wszystkich skontrolowanych szkołach.

Skontrolowano również 6 szkół na terenie powiatu grudziądzkiego posiadających pracownie chemiczne, w których przechowywane są substancje niebezpieczne i ich mieszaniny. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Zbierano również dane dotyczące dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach. Dożywianie na terenie powiatu odbywa się głównie w formie ciepłych posiłków jednodaniowych przygotowywanych przez stołówkę szkolną lub dowożonych (catering). Dożywianie swoich uczniów prowadzą wszystkie szkoły podstawowe (21) i zespoły szkół ogólnokształcących (3).

We wszystkich placówkach na terenie powiatu, podczas przeprowadzonych w 2025 r. kontroli, stwierdzono przestrzeganie zakazu palenia tytoniu, a w widocznych miejscach umieszczono oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie, na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego oraz planowania i realizacji inwestycji, właściwego stanu higienicznego i zdrowotnego w obiektach w taki sposób, aby w trakcie eksploatacji obiektów nie powodowały one zagrożeń i uciążliwości dla zdrowia ludzi. Istotnym zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej z zakresu zdrowia dla publicznego jest eliminowanie nieprawidłowości natury sanitarnej już na etapie planowania, projektowania, realizacji i dopuszczania do użytkowania obiektów budowlanych między innymi przez:

- uzgadnianie i opiniowanie:
  - dokumentacji projektowych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
  - warunków zabudowy i zagospodarowania terenu,
  - lokalizacji inwestycji celu publicznego,
  - miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
  - planów ogólnych gmin,
- udział w procedurach dopuszczania do użytkowania obiektów budowlanych,
- stwierdzanie spełnienia bądź braku spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych w obiektach istniejących i w obiektach oddawanych do użytku po raz pierwszy z przeznaczeniem do prowadzenia działalności gospodarczej,
- wydawanie zaświadczeń stwierdzających, że obiekty budowlane i urządzenia techniczne, przeznaczone do wykonywania koncesjonowanej działalności gospodarczej w zakresie

- wytwarzania technologii i wyrobów o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym oraz obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją, technologią oraz wyrobami o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym, spełniają wymagania określone w przepisach sanitarnych,
- wydawanie opinii co do zgodności z warunkami sanitarnymi określonymi przepisami Unii Europejskiej, przedsięwzięć realizowanych przy pomocy środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej,
  - udzielanie porad w zakresie postępowania administracyjnego Państwowej Inspekcji Sanitarnej, przekazywanie informacji o podstawowych wymaganiach higienicznych i zdrowotnych ze wskazaniem właściwych aktów prawnych,
  - współpracę z innymi inspekcjami.

Zadania te realizowane są przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz rzeczoznawców ds. sanitarno-higienicznych posiadających odpowiednie upoważnienia nadane przez Głównego Inspektora Sanitarnego.

Stanowiska organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych przedsięwzięć zaliczanych do mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz warunków zabudowy i zagospodarowania terenów.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest ściśle związana z liczbą przedsięwzięć planowanych do realizacji.

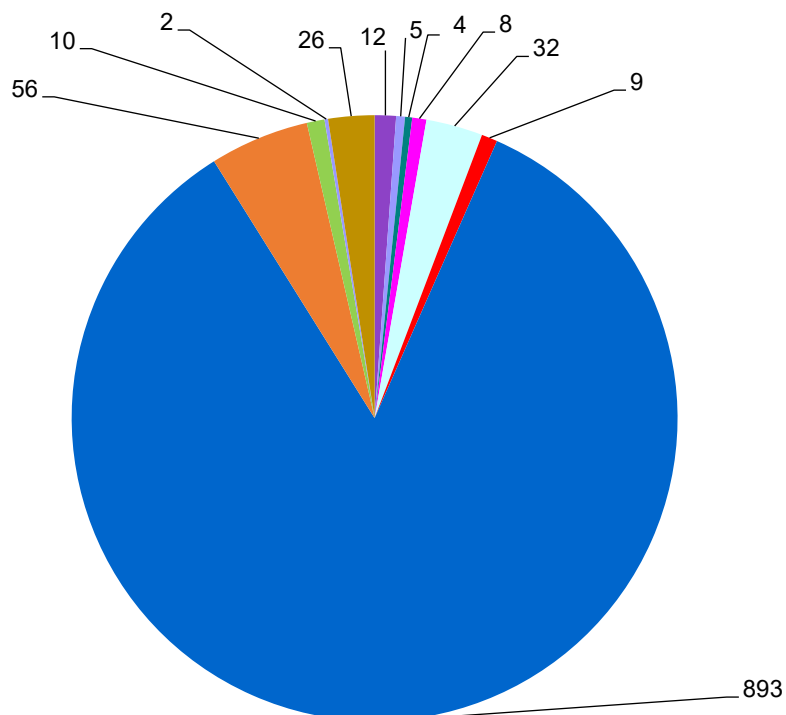
Zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu w 2025 roku zajął stanowisko w 1214 sprawach, w tym w 1077 na terenie powiatu grudziądzkiego wydając:

- 8 uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, w tym 2 dotyczyły planów ogólnych gmin, 6 dotyczyło projektów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- 9 stanowisk dotyczących opiniowania projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko (strategiczna ocena oddziaływania na środowisko), w tym 5 dotyczyło planów ogólnych gmin, 4 dotyczyły projektów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- 949 zajętych stanowisk dotyczących warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz inwestycji celu publicznego, w tym:
  - 469 postanowień dotyczących uzgodnień projektów decyzji o warunkach zabudowy, z czego 450 dotyczyło budynków mieszkalnych, 5 budynków handlowo-usługowych, 4 magazynów, po 2 dotyczyło budynków biurowych, przydomowych oczyszczalni ścieków, budynków inwentarskich, budynków garażowych, po 1 budynku gospodarczego i biogazowni rolniczej;
  - 4 postanowienia dotyczące uzgodnień projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego – studnia głębinowa, świetlica wiejska, sieć wodociągowa, przebudowa drogi;
  - 476 spraw zostało załatwionych poprzez „milczącą zgodę” (424 dotyczyły warunków zabudowy, 52 dotyczyły inwestycji celu publicznego).
- 32 opinie w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, z czego 9 dotyczyło posadowienia instalacji fotowoltaicznych, 8 dotyczyło rozbudowy i/lub

- przebudowy ciągów komunikacyjnych, po 5 dotyczyło budowy jednorodzinnych budynków mieszkalnych i magazynów energii, 3 dotyczyły zakładów produkcyjnych, po 1 dotyczyło budowy obory wolnostanowiskowej dla krów mlecznych, krów zasuszonych, jałówek i cieląt i zastępczego otworu studziennego do poboru wody podziemnej;
- 9 opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w tym 5 inwestycji dotyczyło budowy jednorodzinnych budynków mieszkalnych, pozostałe dotyczyły budowy chlewni, obwodnicy dla Radzyna Chełmińskiego, posadowienia magazynu energii i rozbudowy istniejącego zakładu produkcyjnego;
  - 10 wydanych opinii w sprawach dotyczących dopuszczenia do użytkowania, z czego 4 dotyczyły budynków edukacyjnych, 2 dotyczyły obiektów do zaopatrywania ludności w wodę do spożycia, po 1: obiektu handlowo-usługowego, remizy OSP, budynku socjalnego, rozbudowy istniejącego zakładu produkcyjnego,
Dodatkowo 20 spraw zostało załatwionych w sposób milczący.
  - 40 zajętych stanowisk dotyczących innych spraw:
    - 12 decyzji o opłatach, w tym 10 za czynności związane z uczestnictwem w dopuszczeniu do użytkowania, 2 za czynności związane z wydaniem zaświadczenia stwierdzającego, że obiekty budowlane i urządzenia techniczne przeznaczone do wykonywania koncesjonowanej działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania technologii i wyrobów o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym oraz obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją, technologią oraz wyrobami o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym spełniają wymagania określone w przepisach sanitarnych;
    - 2 zaświadczenia stwierdzające, że obiekty budowlane i urządzenia techniczne przeznaczone do wykonywania koncesjonowanej działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania technologii i wyrobów o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym oraz obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją, technologią oraz wyrobami o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym spełniają wymagania określone w przepisach sanitarnych;
    - 5 podtrzymanych stanowisk dotyczących opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko;
    - 8 stanowisk dotyczących wymiany informacji między podmiotami w sprawach sanitarnych;
    - 13 spraw pozostałych: m.in. zawiadomienia o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wstrzymania od zajęcia stanowiska po kontroli obiektu, przekazanie spraw wg właściwości.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu przeprowadził 11 kontroli – 10 z nich odbyło się w związku z zawiadomieniem o zakończeniu budowy obiektu budowlanego i zamiarze przystąpienia do jego użytkowania na podstawie art. 56 Prawa budowlanego, 1 odbyła się na wniosek strony o wydanie zaświadczenia stwierdzającego, że obiekty budowlane i urządzenia techniczne, przeznaczone do wykonywania koncesjonowanej działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania technologii i wyrobów o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym oraz obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją, technologią oraz wyrobami o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym, spełniają wymagania określone w przepisach sanitarnych.

Sprawy w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2025 r.

- Decyzje płatnicze
- Opinie do projektów planów ogólnych gmin
- Opinie do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- Uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko
- Opinie w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko
- Opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach
- Uzgodnienia projektów decyzji o warunkach zabudowy
- Uzgodnienia projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego
- Sprawy dotyczące dopuszczenia do użytkowania na podstawie art. 56 Prawa budowlanego
- Zaświadczenia dla potrzeb uzyskania koncesji
- Inne

Za celowe i uzasadnione uważa się wykonywanie prognoz oddziaływania na środowisko oraz raportów o oddziaływaniu na środowisko i zdrowie ludzi, w ramach obecnie funkcjonujących procedur.

W celu niedopuszczenia lokalizacji usług chronionych w strefach usług uciążliwych zwraca się uwagę na konieczność uzgadniania decyzji o warunkach zabudowy

i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dla obiektów użyteczności publicznej.

Przy zmianach użytkowania lokali uważa się za konieczne przeprowadzenie procedury zmiany sposobu użytkowania, zgodnie z art. 71 Prawa budowlanego (Dz. U. z 2025 r. poz. 418, z późn. zm.), a akceptacja projektu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych wydaje się niezbędna.

Przy realizacji nowych inwestycji stosowane są coraz lepsze rozwiązania i urządzenia techniczne. Inwestorzy w trakcie realizacji nowo powstałych przedsięwzięć uwzględniają zalecenia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu oraz rzeczoznawców do spraw higieniczno - sanitarnych.

Najczęściej występującymi nieprawidłowościami, jakie stwierdza się podczas przekazywania obiektów do użytkowania są:

- brak zgodności z projektem budowlanym,
- brak wykonanych badań potwierdzających spełnienie w kontrolowanym obiekcie warunków higienicznych i zdrowotnych,
- zmiany w systemach wentylacji polegające na zastępowaniu profesjonalnej wentylacji systemami oszczędnościowymi, które prowadzą do pogorszenia jakości powietrza.

Podsumowując 2025 r. należy stwierdzić, że stan higieniczny i zdrowotny ulega stopniowej poprawie. Dowodem tego są planowane przedsięwzięcia inwestycyjne wpływające na jego rozwój. Szczególnie mocno zaznacza się rozwój i poprawa budynków edukacyjnych, infrastruktury drogowej, sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, infrastruktury energetycznej w postaci farm fotowoltaicznych i nowych linii kablowych, obiektów służby zdrowia, obiektów handlowo – usługowych, co niewątpliwie ma przełożenie na poprawę stanu higienicznego i zdrowotnego nadzorowanego obszaru.

PROMOCJA ZDROWIA

W powiecie grudziądzkim kontynuowano programy edukacyjne o zasięgu krajowym oraz wojewódzkim do których należą:

INTERWENCJE PROGRAMOWE:

Program krajowy „Trzymaj Formę”

Głównym celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Grupa docelowa - uczniowie klas V – VIII szkół podstawowych. W realizacji programu wzięły udział 3 szkoły podstawowe, interwencja dotarła do 510 odbiorców.

Programy wojewódzkie:

„Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV”

Celem realizacji programu jest ograniczanie rozprzestrzeniania zakażeń HIV w Polsce. Grupa docelowa – ogół społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży szkół średnich oraz studentów. Zasadnicze działania obejmowały prowadzenie kampanii społecznej wykorzystującej media społecznościowe oraz stronę internetową PSSE w Grudziądzu.

„Czyste powietrze wokół nas”

Program profilaktyki tytoniowej stanowiący pierwszy etap nabywania wiedzy na temat szkodliwości dymu tytoniowego, który kierowany jest do dzieci w wieku przedszkolnym (5-6 lat). W realizacji interwencji wzięły udział 2 placówki, liczba odbiorców - 74.

„Dopalacze - trzecia strona zjawiska”

Celem programu jest edukacja młodzieży z zakresu profilaktyki zażywania nowych narkotyków oraz ich negatywnego wpływu na zdrowie i życie oraz kształtowanie postawy asertywnej wobec osób proponujących ich zażycie. Grupę docelową stanowią uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych. W programie wzięło udział 356 odbiorców z 5 szkół.

„Zdrowie psychiczne. Radzenie sobie ze stresem”

Celem programu jest zintensyfikowanie działań mających na celu podniesienie kondycji psychicznej uczniów, przekazanie im wiedzy na temat stresu, podstawowych sposobów radzenia sobie ze stresem, poznanie przyczyn stresu, mechanizmów oraz rodzajów emocji, które mu towarzyszą, wzbogacenie wiedzy na temat technik radzenia sobie ze stresem, kształtowanie postaw prozdrowotnych obniżających poziom odczuwanego stresu. W programie wzięło udział 513 odbiorców z 5 szkół.

„Dobre sposoby na zakaźne choroby”

Celem programu jest zdobycie przez uczniów wiedzy dotyczącej przyczyn szerzenia się chorób zakaźnych, sposobów zapobiegania rozprzestrzenianiu się chorób, kształtowanie postawy prozdrowotnej. Liczba realizatorów programu: 1 przedszkole, liczba odbiorców: 14.

INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE:

Programy wojewódzkie:

„Profilaktyka palenia tytoniu” (w tym Światowy Dzień Bez Tytoniu, Światowy Dzień Rzucania Palenia) – przeprowadzanie działań mających na celu ochronę przed zgubnymi skutkami nałogu nikotynowego, kształtowanie prawidłowej postawy młodych ludzi, ukierunkowanej na zdrowy styl życia. Przeprowadzono z młodzieżą pogadanki, zorganizowano wystawę w siedzibie PSSE w Grudziądzu, rozdawano ulotki. Interwencja dotarła do 350 odbiorców.

„Profilaktyka zatruc grzybami” - forma akcji mająca na celu edukowanie społeczeństwa w zakresie podstawowych zasadach bezpiecznego grzybobrania. W ramach akcji przeprowadzono zajęcia edukacyjne z dziećmi, młodzieżą i ich opiekunami podczas wypoczynku letniego, klasyfikatory grzybów udzielali porad i konsultacji dot. oceny gatunkowej grzybów, zorganizowano grzybobranie połączone z wystawą grzybów świeżych. Łącznie w akcji wyedukowano 736 osób.

„Bezpieczeństwo dzieci podczas wypoczynku letniego i zimowego” - działania obejmowały umieszczenie na stronie internetowej PSSE w Grudziądzu oraz mediach społecznościowych kampanii społecznej dotyczącej bezpiecznego wypoczynku. Ponadto podczas kolonii, półkolonii, obozów letnich i zimowych organizowano pogadanki i stoiska informacyjne, wyedukowano 888 dzieci i młodzieży.

„Działania Tygodniowe - oświatowo-zdrowotne” - podejmowano działania związane ze zdrowiem człowieka, zdrowym stylem życia, profilaktyką chorób, profilaktyką chorób zakaźnych, szczepieniami ochronnymi. Polegały one na umieszczaniu na stronie internetowej PSSE w Grudziądzu oraz w mediach społecznościowych informacji związanych z określonymi zagadnieniami dotyczącymi zdrowia, spotkaniach ze społecznością lokalną w zakładach służby zdrowia, młodzieżą szkolną oraz dziećmi.

„Przyjazny tornister” - działania obejmowały badanie obciążenia ucznia tornistrem w szkole podstawowej. W badaniach brały udział dzieci klas IV – VIII. Ponadto przeprowadzono pogadanki, pozostawiano materiały edukacyjne. Interwencję realizowano w 4 szkołach, liczba odbiorców 944.

„Bezpieczeństwo żywności – kampania informacyjna EFSA” – wybieraj bezpieczną żywność - celem jest edukowanie konsumentów na temat bezpieczeństwa żywności i podejmowania świadomych wyborów żywieniowych. Grupą docelową była młodzież i ich rodzice, liczba odbiorców - 965.

„Profilaktyka nadwagi i otyłości – Zdrowo i Kolorowo” - podstawowym założeniem interwencji jest profilaktyka nadwagi i otyłości wśród uczniów klas I – III szkół podstawowych. W interwencji wzięło udział 6 szkół podstawowych, liczba odbiorców 396.

Programy lokalne:

„Profilaktyka chorób nowotworowych” - program lokalny, którego celem jest zapobieganie chorobom przez utrwalanie prawidłowych wzorców stylu życia i monitorowanie czynników ryzyka występowania nowotworów oraz wczesne ich wykrycie i leczenie. Przeprowadzone działania obejmowały umieszczanie materiałów edukacyjnych w mediach społecznościowych.

„Profilaktyka wszawicy” - program lokalny, obejmujący wskazania profilaktyczne dla rodziców i dzieci przed wyjazdem na zorganizowane formy wypoczynku (kolonie, obozy,

zielone szkoły, itp.) lub do internatu, sanatorium itp. – stała i systematyczna kontrola czystości skóry i włosów, którą wykonują rodzice lub opiekunowie oraz natychmiastowa likwidacja gniid i wszy w przypadku ich zauważenia - posty na Facebooku.

W 2025 r. w powiecie grudziądzkim łącznie zrealizowano 15 interwencji programowych i nieprogramowych oraz programów lokalnych. Interwencje dotarły do 6149 osób. Materiały edukacyjne i oświatowe dostarczono do placówek medycznych, placówek oświatowo-wychowawczych.